

Hrvatski Glasnik

GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

GODINA VIII

Broj 92

TUZLA, LIPANJ 2000.

Cijena 1 KM, 4 Kn, 1 DM

Petrova u Tuzli

"Sveti Petre i svi apostoli
sačuvajte našu župu Soli"

Izvorna skupina iz Usore

LIPANJSKA ZBIVANJA

Upravo pred zaključenje ovoga broja Hrvatskog Glasnika, čitamo u dnevnim novinama da je Ustavni sud BiH, konačno odlučio, da je konstitutivnost sva tri bosanskohercegovačka naroda, jedno od temeljnih prava koje pripada svakom od ova tri naroda na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

O ovom problemu se govori otkako je prestao rat. Već na samom potpisivanju Daytonskog sporazuma, tadašnji vođa delegacije bosanskohercegovačkih Hrvata, g. Krešimir Zubak, nije htio potpisati Daytonski sporazum, jer nije dovoljno jasno i otvoreno garantirao temeljno pravo svakog od triju bosanskohercegovačkih naroda, na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine. Ta ga je neposlušnost kasnije dovela i do potpunog razlaza sa politikom HDZ-a u Bosni i Hercegovini. Zbog toga je osnovao i novu hrvatsku stranku - NHI. Sada konačno može, s ponosom reći: "Pobijedio sam"! makar da ga Hrvati nisu dovoljno razumjeli i podržali na dosadašnjim izborima.

Sada su na potezu skupštine entiteta, da to formalno i provedu. Ovakve odluke Ustavnog suda se trebaju provesti u roku tri mjeseca. Vjerujemo da će biti otpora, posebno kad se bude trebalo ovo ustavno pravo pretočiti u praksu, kao što ih je i do sada bilo. Ipak to je veliki korak za Bosnu i Hercegovinu i njezinu budućnost.

Po ovoj ustavnoj odredbi svaki će narod na cijelom državnom teritoriju imati potpuno pravo na uvažavanje u svim onim pravima i obvezama kao što ga ima većinski narod na određenom području države Bosne i Hercegovine. To su prava: na vlastiti identitet i njegovu dogradnju; na vlastiti jezik i kulturu, na adekvatnu zastupljenost u vlasti i državnim institucijama. I ne samo prava koja se striktno odnose na interese pojedinog naroda, nego i **pravo na zajedništvo. Po ovom pravu se treba ostvarivati i uvažavati zajednička baština, koju smo stekli kroz dugogodišnji zajednički život na jednom prostoru i stoljetnoj komunikaciji.**

Ta se činjenica ne smije shvaćati kao nužno zlo, nego i kao Božji dar, povlastica i obveza za sve nas, kao što su i naše posebnosti.

Konstitutivnost na tuzlanski način

Hrvati su po Ustavu federacije konstitutivan narod na cijelom području Federacije, dakle i u Tuzlanskom kantonu. Kako to izgleda u praksi?

U predstavničkim tijelima su svakako u manjini. I neka su, tu i nije problem. Ali kad se tiče rasporeda pojedinih čelnih službi ili određenih prava, npr. direktorska mjesta u školama i državnim poduzećima, to se dobro osjeti.

Tada su, uglavnom, u situaciji da se pruža šansa najposlušnijima "iz reda Hrvata", koji

su opet, uglavnom, pomoćnici pomoćnika, zamjenici zamjenika.

Što se tiče nekih konkretnih prava, tu se još mnogo što treba dodati. Velike su poteškoće na polju obrazovanja i odgoja mladih.

Kako postići pravo na vlastito ime materinskog jezika i tamo gdje su hrvatska djeca u većini, a kamoli gdje su u manjini, kada to nije u interesu većinskog naroda? A ono što nije u interesu većinskog naroda, većinom se smatra kao nešto "svetogrdno i opasno".

Mnogima iz većinskog naroda to je nešto što miriše na ustaštvo, separatizam, ujedinjeni Balkan, Europu, i slično. Da ne bismo bili krivo shvaćeni, napominjemo, da ovdje mislimo na ukupnu politiku u Federaciji, koja se neopravdano odražava i na Hrvate u ovom kantonu.

Na kulturnom planu ponešto i uspijemo. Tu nam prilično pomažu naše kulturne udruge: "Društvo hrvatski dom" i HKD "Napredak" i Opća gimnazija KŠC-a Sv. Franje u Tuzli, naše crkvene institucije, naši "Zamjenici" u vlasti, ali i dio onih prava koja proizlaze iz konstitutivnosti Hrvata u Federaciji i koja je teško zanijekati i u slučaju da smo samo MANJINA.

I u prošlom mjesecu smo ostvarili vrlo značajan kulturno-umjetnički program, koji se odvijao punih šesnaest dana, (četnaest u Tuzli i dva dana u Osijeku). Započeli smo

sa Likovnom kolonijom u Breškama, a završili Danima sv. Petra i Pavla u Tuzli.

Uz sve poteškoće i zamjerke koje mogu ići u svim pravcima, može se reći da smo ipak uspjeli, ne samo u programu, nego i u ostvarenju svoga prava na kulturnu posebnost i zajedništvo. U tome su nam pomogle, i državne institucije i kulturno-umjetničke udruge našega kantona i grada, i gradova Pečuha, Osijeka i drugih.

Predstoji nam borba za bolju kadrovsku zastupljenost na zajedničkim državnim medijima (TV i radio-kantona, TV i radio BiH, Federacije). U školama i na sveučilištu, morat ćemo se više zauzeti za ostvarivanje potpunijeg programa iz hrvatskog jezika i književnosti, povijesti i drugih humanističkih znanosti, kao i na javnim medijima. Npr. osjeća se velika potreba za hrvatskim kadrovima na katedrama za jezike, posebice katedri bosanskog i hrvatskog jezika i književnosti.

Sve je veća potreba za izgradnjom hrvatskih kulturnih centara, ili pravednija raspodjela i participacija u tzv. bosanskim kulturnim centrima i drugim kulturnim institucijama.

Lipanj 2000. godine bila su bolja i značajnija od onih u 1999. godini. Tko zna što nas očekuje u vremenima koja dolaze, ako prava demokracija zavlada ovim prostorima. Kakva li su naredna lipanjska zbivanja pred nama?

P. MATANOVIĆ

DANI SVETOGA PETRA I PAVLA, TUZLA 2000.

DRUŠTVO "HRVATSKI DOM" TUZLA

LJETO u Tuzli 2000

PETA SMOTRA

DANI SVETOG PETRA I PAVLA

TUZLA 2000.

TUZLA, 15. 18. 20. 23. 28. i 29. lipnja 2000. godine

ČETVRTAK, 15. lipnja

Ovaj dan 2000. godine u kojem su započeli svečani dani posvećeni tuzlanskim patronima, ostat će upamćen po velikom štrajku radnika Tvornice sode iz Lukavca koji je potpuno blokirao grad. Štrajk je odjeknuo tako glasno i daleko da je uplašio članove Slavnskoga tamburaškog društva "Pajo Kolaric" iz Osijeka pa nisu doputovali na otvaranje Manifestacije.

Svečanost je, nakon mise u župnoj crkvi, održana u Bosanskom kulturnom centru. Otvorena je izložba slika s Međunarodne likovne kolonije "Breške 2000.", a većina umjetnika doputovala je na izložbu, ne plašeći se nezadovoljnih radnika. Iz Zagreba je doputovao i uvaženi gospodin, Dražen Budiša, koji je svečano otvorio Dane svetoga Petra i Pavla.

Program koji su pred punom velikom dvoranom tuzlanskoga BKC-a izveli Mješoviti zbor naše župe, Napretkovi tamburaši, mladi iz KŠC-a i Izvorna skupina Ljepunički zvuci, pokazao je da u okviru Hrvatskoga doma i Napretka u Tuzli postoji respektabilan broj ljudi koji mogu ponuditi raznovrsne kulturno-zabavne sadržaje. Bila je to večer koja nije zamišljena i pripremana na ovakav način. Trebao je biti koncert "Paje Kolarica", ali iako oni nisu došli, publika nije ostala iznevjerena. Dapače!

Gospodin Budiša imao je riječi pohvale za sve, počevši od voditeljice, Ane Mazić, preko Zbora i Orkestra do gimnazijalke Tee Pejić koja je govorila monolog Katarine Kosače što ga je napisala Marica Petrović.

Posljednji dogovor pred otvaranje izložbe

g. D. Budiša i g. J. Šimić među izvođačima

Izvanredan nastup mješovitog crkvenog zbora

Mali sastav Napretkovi tamburaša

NEDJELJA, 18. lipnja,

U galeriji Franjevačkoga samostana, otvorena je izložba fotografija o povijesti hrvatskoga iseljeništva.

Izložbu je otvorio g. Ante Beljo, predsjednik Matice iseljenika iz Zagreba. Gospodin Beljo govorio je o hrvatskom iseljeništvu i svojem iskustvu u životu naših ljudi po bijelom svijetu. Tuzlanski Hrvati, iako nisu dijaspora niti iseljenici, imali su u Anti Belji podupiratelja i zagovornika i uvijek su, osjećajući se marginalizirani od onih kojih bi se trebali ticati, znali osjetiti njegovu brigu i pomoć.

Gđa Marica Petrović govorila je o životu izvan zavičaja kao inspiraciji umjetnika i ukazala na dokumentarne motive sa izložbe koji ne pokazuju kako je život izvan domovine idiličan, nego imaju poruku o zajedništvu među Hrvatima, čak i kada su daleko od domovine. Tada su oni samo Hrvati, a ne gleda se tko iz kojega kraja dolazi. Tek tamo, u tuđini snaga zajedništva artikulira se u potpunosti.

Gđa Marica Petrović govori o iseljeništvu kao inspiraciji umjetnika

Dokumentarne fotografije sa izložbe

UTORAK, 20. lipnja,

U kinu Mladost održana je filmska večer. Prikazan je film "Quo vadis", snimljen po romanu poljskoga nobelovca Henryka Senkiewicza. Plođan pisac u čijem djelu jedni vide realistične odlike, a drugi ukazuju na romantičarski odnos prema umjetnosti, posegnuo je za likovima i događajima iz Biblije, koji su mu 1905. donijeli Nobelovu nagradu. U ovom filmu koji je već odavno klasično djelo filmske umjetnosti, veliča se spiritualnost i odricanje prvih kršćana, a osuđuje poganski Rim i njegova elita.

U poratnom vremenu kada naš grad nema čestite kino-dvorane (svaka čast BKC-u koji u svojoj velikoj dvorani prikazuje kino predstave) i kada se naši građani pomalo odvikavaju od ove kulturne navike i potrebe, "Quo vadis" je došao kao kiša na žednu zemlju.

Ljudi iz uprave kina Mladosti imali su razumijevanja i ustupili prostor Hrvatskom domu, te tako omogućili jedno uspješno trosatno filmsko druženje u Danima proslave patrona grada Tuzle.

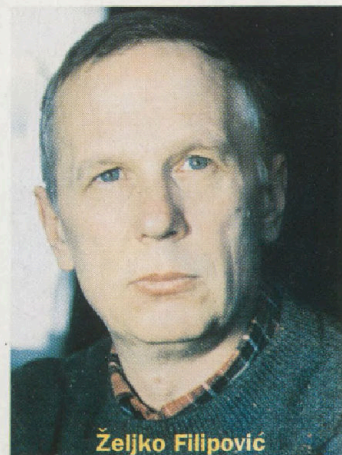
PETAK, 23. lipnja,

U Galeriji portreta Tuzla postavljena je izložba akvrela akademskoga slikara Željka Filipovića.

"Zašto baš akvareli?", pita se Ivana Jevđević, likovna kritičarka. "Jasno je da se tehnika nije nametnula slučajno, te iako su nam poznati i radovi Filipovića u drugim medijima, akvarel po svom karakteru na

najbolji način odgovara prirodi djela. Tehnika je to koja zahtijeva odlučnost i impulzivnost te ne tolerira naknadne popravke. I upravo takvima se doimaju i ovdje postavljeni radovi".

Slikar koji je stalno u potrazi za "prostorom između" u svojim akvrelima slika apstrakciju aktualnoga trenutka, koju svatko na svoj način, doživljavamo kao Božanski akvarel.

Željko Filipović

SRIJEDA, 28. lipnja

Na stadionu, u Rapačama bila je večer folklor. Gosti su bili KUD "Tanac" iz Pečuha. Jedna od ljepših i vrlo posjećenih večeriju ovih svečanih dana. Svježina koja se osjećala poslije dugo čekane kišice, bila je ugodna za igru i pjesmu GKUD-a Bosna, Izvorne skupine Ljepunički zvuci i gostiju iz Mađarske.

Pored gospodina Josipa Šimića, predsjednika Hrvatskoga doma koji je ovih dana kao domaćin stalno prisutan, sudionike večeri pozdravio je i mr. Selim Bešlagić, koji je vrativši se iz Amerike, odmah našao vremena pogledati manifestacije koje traju još od početka lipnja i kojima je pokrovitelj. Govorio je o izmještanju kulturnih događanja u prigradska naselja i na taj način promicanju kulture među svim našim ljudima.

Mađarski Hrvati, razigrani i raspjevani, pokazali su kako se njeguje tradicija i čuva uspomena na podrijetlo.

Neočekivan broj posjetitelja u Rapačama

Bosna prije svega

Tanac iz Pečuha

ČETVRTAK, 29. lipnja, Petrovo,

Svečanu svetu misu, na Petrovo slavio je mons. Lovro Cindori župnik iz Marije Bistrice, prijatelj naše župe, našega gvardijana i našega glodura. Koncelebrirali su svi svećenici tuzlanske dekanije i još jedan gost iz Zagreba, župnik u župi bl. Alojzija Stepinca vlč. Dragutin Cerovečki. Pjevački zbor "Tomislav" iz Marije Bistrice koji je trebao pjevati, nije došao pa je naš zbor pjesmom pratio slavlje.

Poslije mise krenula je povorka na šetnju gradom u narodnim nošnjama uz izvornu glazbu i pjesmu. Sudjelovali su: KUD "Tanac" iz Pečuha, KUU "Napredak" iz Podravske Podgajaca, HKUD "Ognjišta" iz Lug Brankovića, HKUD "Izvor" Žabljak, KUD "Jozo Džido" Omanjska, HKD "Napredak" Novi Travnik, GKUD "Bosna" Tuzla, Folklorna skupina udruge Hrvatska žena i društva iz okoline Tuzle koja su u sastavu Hrvatskoga doma (Ljepunice, Dokanj, Husino i Bistarac). Pošto je ovo već peti put organizirano u našem gradu, građani su toplo i s ljubavlju (uz manje verbalne incidente!) dočekivali paradu. Na putu prema kapiji gdje su skupine zastajale i igrale, presreo ih je predsjednik Općine u čiju su čast gosti iz Hrvatske i Mađarske zaigrali i zapjevali. Igralo se na trgu pred Općinom, a onda - Smotra izvornoga folklor - na starom crkvištu. Neki govore o pet tisuća posjetilaca, ali, ako su i tri, bilo ih je mnogo. Vrijeme je poslušilo i sve do samoga kraja nije bilo kiše.

Msgr. L. CINDORI propovijeda ...

Prosbudbena komisija Hrvatskoga doma odabrala je najljepšu mušku i žensku narodnu nošnju. Pokrovitelj nagrada bio je Županijski odbor HDZ-a župe Soli. Nagradu za mušku nošnju dobio je Vlatko Jurić iz Par Sela (dodijelio ju je g. Pejo Banović, predsjednik županijskoga odbora HDZ župe Soli), a za žensku najljepšu nošnju nagrađena je djevojčica Jelena Tokić iz Ljepunice (dodijelio ju je g. Zdravko Đuranović, pročelnik za kulturu u Općini Tuzla).

Marica PETROVIĆ

Kolona polazi

Bosna

Novi Travnik

Ljepunice

Žabljak

Podravski Podgajci

Tanac

Ljepunice

Zajedničko kolo pred Općinom

Prelo iz Novog Travnika

Raspjevana Usora

Hrvatski dom

Svadbeni običaji

Lug Branković

Uporna publika nije odustajala

Bilo je mladih i lijepih

Najljepša ženska nošnja

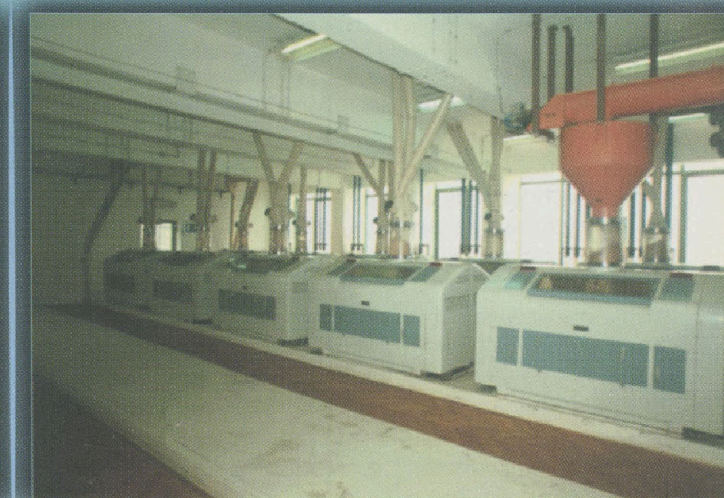

Najljepša muška nošnja

mlin Ijubače d.d.

"Husinski rudar"

HRVATSKA BANKA d.d. MOSTAR

VAŠA JE BANKA

Poslovna Jedinica Tuzla

Topolica 4

Tel. 075/ 255-523, 255-529

Tel./fax: 075 255-524

**CROATIA
OSIGURANJE D.D.**

MOSTAR

Poslovnica Tuzla

POSJETITE NAS U TUZLI:

Naselje Sjenjak - blok D-2

I. Mujezinovića bb

Tel. 075 230-991, 230-992

ANTE JELAVIĆ

Razgovor s Antom Jelavićem u Hrvatskom domu u Tuzli, nakon susreta s članovima Savjeta Hrvatskoga doma, 28. lipnja 2000. godine, bio je znakovit za sve ono što HDZ BiH najavljuje kao zaokret u svom djelovanju i potvrdio je jednu istinu koja bi se mogla odnositi na svakoga Hrvata u našoj zemlji - bez obzira kako djelovao i kakve namjere imao, već se unaprijed zna što ćeš reći, na tom temelju grade se konstrukcije i kombinira protuudar!

G. Jelavić, u pratnji g. Lužanskog, g. Sopte i g. Čordaša, posjetio je Hrvatski dom u svojstvu člana predsjedništva BiH, a ljudi koji su mu bili domaćini predstavljali su hrvatski politički i kulturni vrh tuzlanske općine i županije, bez obzira na političko opredjeljenje. U pohvali i pozdravu sastavu i djelovanju Hrvatskog doma, što ju je izrekao g. Jelavić, osjećala se iskrenost.

Opći hrvatski konsenzus inicirali su, ranijih godina, na višoj razini kardinal Puljić i provincijal Anđelović, ali je u zadnjem trenutku taj projekt propao.

Budući da je jedini put k pravilnom formiranju hrvatskog identiteta u BiH, put općeg hrvatskog konsenzusa, g. Jelavić je podržao desetgodišnje djelovanje ove krovne institucije Hrvata tuzlanskog kraja, čije je postojanje važnije od postojanja bilo koje aktualne ili buduće stranačke organizacije.

Činjenica da je ovih dana posjetio Plehan, Derventu, Modran, Pećnik i druga posavska mjesta za koja se na Ustavnom sudu BiH, pri raspravi o konstitutivnosti u Banjoj Luci, ne tako davno, iz njegove stranke zalagalo da Hrvati u njima budu manjine, pokazuje da su u HDZ-u zaphali neki drugi vjetrovi.

"Bez Hrvata na tim prostorima ne može se osigurati ni jednakopravnost niti konstitutivnost naroda u BiH!" rekao je, vjerovali ili ne, gospodin Jelavić.

Je li se on sasvim promijenio, "napravio zaokret", kako se voli reći u dnevno-političkom govoru ili je uvijek djelovao sa istih pozicija, nedovoljno pozorno praćen i tumačen, nezapažen poput drveta u šumi jednoumlja i unaprijed protumačenih reakcija? Nasljednik i tumač jedne teško obranljive politike, čovjek koji je na mjesto prvoga u HDZ-u došao kao Poncije Pilat u Vjerovanje!

Zanimljivo je bilo slušati ovoga pitomca Tehničke vojne akademije u Zagrebu, odlikaša, koji je od završetka školovanja, 1986. do 1990. podnio tri zahtjeva za "skidanje" iz JNA.

Njega, oko kojega se mediji utrkuju u krivom informiranju, koji sve to elegantno prima i oglašuje se.

Istražujući mu podrijetlo po zabitima Hercegovačkoga krša, tražeći potleušicu i prljavu dječurliju u kojoj se jedva prepoznaje budući predsjednik, novinari su nam podastri fotografije jedne fine obitelji sa kojih nas gledaju inteligentne, pomalo djevojačke oči, dječaka u špilhoznama. To je isti onaj Ante Jelavić koji će, u rujnu 1991. biti hrvatski

dragovoljac u Dubrovniku (a ne, kao što novine kažu, u JNA) koji će, kao ministar obrane BiH za dvije godine pomiriti zaraćene vojnike i okačiti im zajednička obilježja, to je taj za kojega jedni te isti kažu da je nacionalist i, istodobno, demokrat.

HG: Koliko ste puta do sada bili u Tuzli i jeste li dovoljno često među nama?

JELAVIĆ: U zadnje dvije godine, bio sam četiri puta, računajući i predizborne skupove. Smatram da je to dovoljno, u odnosu na ostala područja, jer, naprosto, nisam imao vremena.

HG: Kako vidite mjesto tuzlanskih Hrvata u cjelokupnom Hrvatskom korpusu BiH?

JELAVIĆ: Put prema konačnoj pomirbi naroda u drugim krajevima naše zemlje je teži nego u tuzlanskom kraju. Budući da Hrvata u TK ima 5%, može se govoriti o "apsolutnoj manjini" i, bez obzira na povoljno mjesto u jačanju povjerenja u regiji, vi svoju poziciju trebate osnaživati putem Federacije.

Hrvatska je pozicija na razini Federacije snažnija jer brojnije participiramo u vlasti pa je, pored deklarirane političke potpore, moguće i preusmjeravanje sredstava i drugih vidova konkretne pomoći.

Sada je najvažnije zaustaviti iseljavanje ljudi. To je pitanje koje još nema do kraja definiran odgovor.

U prvom redu trebalo bi jačati posebne odnose Hrvatske i Federacije ili pojedinih županija s hrvatskom većinom. Tako bi se uz pomoć hrvatskih banaka potpomagalo otvaranje radnih mjesta, jačanjem maloga poduzetništva.

HG: Zašto je u Tuzli lakše do konačne pomirbe, i zašto su bolji odnosi između Hrvata i Bošnjaka negoli drugdje?

U SUSRETU SA SAVJETOM HRVATSKOG DOMA

JELAVIĆ: Potrebna je jedna šira analiza ove problematike. Znamo da su prvi sukobi započeli u Travniku, pa u Prozoru, tamo gdje su se najmanje očekivali.

HG: Međunarodna zajednica otvoreno stavlja do znanja strankama sa nacionalnim predznakom neka se uklone s političke pozornice. Kako HDZ reagira na takve signale?

JELAVIĆ: Nakon izbornog poraza HDZ u Hrvatskoj, očekivalo se da će proces demokratizacije "pomesti" HDZ u BiH. Ja smatram da je HDZ BiH najveći dobitnik izbora u Hrvatskoj. Ne igram se riječima, HDZ BiH je ponovio rezultate prvih demokratskih izbora i time, promotrimo li, postao najuspješnija stranka u BiH. Nakon izbora, raspustili smo pola stranke. Na završetku procesa unutar stranačkih izbora i pred sami sabor stranke, imamo jaku stranačku infrastrukturu, profiliranu stranku i siguran sam u dobre izborne rezultate.

HG: Hoćete li se kandidirati za predsjednika?

JELAVIĆ: Odlučit ću zadnji tjedan!

HG: Vi ste svo vrijeme na situ i rešetu i hrvatskih i bih medija. Gospodin Tihomir Begić ovih je dana, kao vaš savjetnik, javno protestirao. Vi se ne oglašavate?

JELAVIĆ: Svjestan sam da sam na vjetrometini.

Suzdržan sam po naravi i ne upuštam se u polemike čak ni kada kažu, kao na OBN-u, da sam izašao iz JNA pred sami početak rata u BiH. Pogledajte razvikani transkript što ga je Jutarnji list objavio 27. svibnja, a Dani i Svjetlo riječi prenijeli. U brojnoj skupini političara na Pantovčaku, ja sam malo govorio. Rekao sam:

1. Ja sam za Dayton
2. Imamo pomake u ostvarivanju Daytona
3. Imamo rezultate
4. Gelbard mi nije jasan
5. Stavio sam pod nadzor apsolutno politizaciju trećega entiteta, to više nije problem na terenu.
6. Treba napraviti red i zakon.

Ne mogu odgovarati za ono što su govorili drugi sugovornici, iako se pri dobronamjernijoj analizi razgovora može uočiti da se sav razgovor odvijao u okvirima snaženja hrvatske pozicije u BiH.

Razumijem medije i njihovu ovisnost o financijerima, (stao sam u obranu Slobodne Bosne i Dnevnoga Avaza!) ali bih volio više objektivnosti i argumenata. Poluistine i dezinformacije ne ostavljaju me ravnodušnim, ali sam odlučio ne reagirati na njih. Smatram da im više smeta pozicija moje političke stranke, nego ja osobno.

HG: Jedan je časnik međunarodne zajednice ovih dana govorio o vama kao o demokratu. Isti taj čovjek ranije vas je smatrao nacionalistom.

JELAVIĆ: Tanka je nit koja u politici razdvaja značenja ove dvije, inače značenjski sasvim suprotstavljene riječi. Kada je riječ o borbi za prava hrvatskoga naroda, ne idem ispod crte dostojanstva pod svaku cijenu, a inače, nisam prepreka ukupnoj demokratizaciji u Bosni i Hercegovini, niti ja, niti moja stranka. Skidanje hrvatskoga znakovlja bio je težak trenutak za hrvatske generale.

Gospodin general Stanko Sopta i ja smo, bez ikakvih konzultacija s političkim rukovodstvom, donijeli odluku o prihvatanju zajedničkih obilježja i dostojanstveno je sproveli.

HG: Bošnjačka strana i međunarodna zajednica prigovaraju vam sa Stolac i Čaplinu. Kako odgovarate?

JELAVIĆ: Stolac je završeno pitanje, Čapljina pred završetkom, u Mostaru je napravljen revolucionaran zaokret. Mi imamo niz pitanja na koje čekamo odgovor međunarodne zajednice i naših partnera iz Federacije: 1. Ustavna obveza o preustroju Travnika; 2. Obveza međunarodne zajednice o izmjeni i dopunama granica Žepča; 3. Pitanje Bugojna; 4. Povratak u središnju Bosnu; 5. Zapošljavanje općinske administracije u Travniku; 6. KŠC i njegovo zemljište u Travniku; 7. Reciprocitet u školskom programu, u Varešu, Bugojnu, Fojnici; 8. Povratak u RS; 9. Hrvati u procesu rekonstrukcije medija...

HG: U broju 187 Slobodne Bosne ima naslov: Jelavićevu HDZ-ovu televiziju iz sjene će uređivati Smiljko Šagolj. Vele kako činite posljednje pripreme za pokretanje nove stranačke televizije?!

JELAVIĆ: Nećemo pokretati tv-postaju. Nema za to niti sredstava, niti potrebe. Mi se zalažemo za kvalitetnije rekonstruiranje medija. Međunarodna zajednica je kao najveći uspjeh od sada, sebi pripisala, ukidanje Erotela, a u upravnom vijeću javnih televizijskih kuća ne bi trebali biti ljudi bilo koje stranačke pripadnosti (kao što je sada slučaj). Zalažemo se za jednakopravnu poziciju svih.

HG: Vaša supruga, zajedno sa suprugama drugih članova predsjedništva, angažirana je na nekim javnim djelatnostima. Je li to projekt i može li se naša udruga "Hrvatska žena" povezati u tom djelovanju?

JELAVIĆ: Nisam sudjelovao u kreiranju angažmana u kojima se aktivirala moja supruga. To je, uglavnom u socijalnoj sferi i mislim da nema razloga da se "Hrvatska žena" ne obavijesti i, eventualno, uključi u tu oblast djelovanja.

HG: Hoće li se u BiH pokrenuti kvalitetan hrvatski list?

JELAVIĆ: Treba nam jedan ili dva dobra tjednika, a nisam siguran imamo li prostor i sredstva za dnevni list. Ovo što ima je malo, u okviru je crkve ili lokalnoga karaktera. To treba biti jedan iskorak, nešto što će pokrenuti institucija tipa Hrvatski dom, ali na višoj razini.

HG: Spominjali ste školstvo. Uglavnom govorite općenito. Do skoro smo u Federaciji imali ministre koji nisu između se komunicirali. Ima li ljudi koji mogu dogovoriti naš interes sa drugom i trećom stranom?

JELAVIĆ: Kada govorimo o osiguravanju prava na jezik i obrazovni program, to zbija,

može zvučati kao uopćavanje, pogotovo što stalno na tome insistiramo.

Međutim, to je temelj, i, sve dok on ne bude čvrst i neupitan, ne može se i ne treba započinjati nadgradnja. Mi smo išli s pozitivnim primjerima u Stocu, Ahmićima, Vitezu, Žepču i Drvaru. Očekujemo i od drugih jednake pomake.

HG: Hrvatska će država ukinuti svoj konzulat u Tuzli. Možete li učiniti da nam barem ostave ured, neko predstavništvo, da ne moramo putovati u Sarajevo za obične poslove?

JELAVIĆ: Odnosi između nas sada su na niskoj razini, ali ja mogu razgovarati s g. Mesićem, ili Piculom, ili čak bi, možda, mogao pomoći i g. Prlić.

HG: Na kojoj su razini Vaši odnosi s g. Zupkom?

JELAVIĆ: U zadnjoj godini nismo komunicirali. Spreman sam na dijalog, jer se nismo sukobili ni privatno niti u politici. Prava je poplava naručenih članaka i tv-emisija na koje nemam komentara. Vrijeme će pokazati kakav sam čovjek.

Marica PETROVIĆ

Iz života poznatih:

PERIKLO & OLIMPA

Grad država Atena bila je na vrhuncu svoje moći i blagostanja u 5. stoljeću prije Krista, kada je na njezinom čelu stajao jedan od najsposobnijih i najškolovalanijih vladara u svjetskoj povijesti uopće - Periklo.

Odgajan od najboljih učitelja i filozofa ondašnjeg vremena, Periklo je u svojoj osobi sjedinio sve ljudske vrline - poštenje, razboritost, znanje, sposobnost vladanja, pravednost. Zvali su ga "Olimpijskim", jer je kao vrstan govornik toliko djelovao na ljude oko sebe, da su mislili da se to sam Zeus spustio na Zemlju i nastanio se u njemu.

Povijest za njega kaže da nikad u svom životu nije učinio nepravdu. Državni novac koristio je na najbolji mogući način, jačajući vojnu moć Atene, ali i koristeći ga za gradnju kipova i hramova, uopće, za stvaranje umjetničkih djela. U Periklovo vrijeme Atena je bila "umjetnička prijestolnica staroga svijeta".

Kolika je bila njegova duhovna moć i kakav je govornički dar posjedovao, govori nam i rečenica koju je izrekao nad tijelima poginulih grčkih ratnika: "Naši mladići poginuli su u boju - godina je ostala bez proljeća!"

FENIKS

ZNAČAJNI SUSRETI IZMEĐU DVA BROJA

SUDIONICI MEĐUNARODNE LIKOVNE KOLONIJE KOD GVIJDIJANA

U nedjelju, 4. lipnja gvardijan fra Petar Matanović, nakon otvaranja izložbe umjetničkih slika nastalih za vrijeme likovne kolonije "BARANJA 1999" primio je sudionike Međunarodne likovne kolonije "BREŠKE 2000" i u ugodnom razgovoru umjetnici su upoznati s programom Kolonije, Samostanom, hrvatskim društvima u Tuzli.

NAČELNIK TUZLE PRIMIO UMJETNIKE

U utorak, 6. lipnja načelnik Tuzle, g. mr. Selim Bešliagić primio je umjetnike koji sudjeluju na Koloniji. Tom prigodom upoznao ih s gradom Tuzla, kulturnim institucijama grada i zajedništvu svih naroda grada. Načelnik je razgovarao s umjetnicima u veoma srdačnoj atmosferi, te im poželio uspješan rad i želju da se dobro osjećaju u Breškama i u Tuzli.

UMJETNICI U GENERALNOM KONZULATU REPUBLIKE HRVATSKE

U utorak, 6. lipnja generalni konzul g. Davorin Zagorščak, primio je sudionike Međunarodne likovne kolonije, koji su se interesirali za rad Konzulata u Tuzli i nakon ugodnog razgovora oprostili se s generalnim konzulom s željom da ih posjeti na Breškama.

POSJET MEĐUNARODNOJ GALERIJ PORTRETA U TUZLI

U utorak, 6. lipnja sudionici Međunarodne likovne kolonije "Breške 2000" posjetili su Međunarodnu galeriju portreta u Tuzli, gdje ih je primio direktor g. Čazim Sarajlić i sam sudionik Kolonije u Breškama. Umjetnici su razgledali Galeriju, a posebno su se interesirali za stalnu postavku akademskog slikara Ismeta Mujezinovića.

PREDSJEDNIK KANTONA U BREŠKAMA

Međunarodnu likovnu koloniju "Breške 2000" posjetio je g. dr. Tarik Arapčić, predsjednik Tuzlanskog kantona sa suradnicima, u četvrtak, 8. lipnja. Tom prigodom razgovarao je s umjetnicima, razgledao crkvu u Breškama i prisustvovao prigodnom programu.

Izrazio je zadovoljstvo aktivnostima Hrvatskog kulturnog društva "Napredak", koje je organizator ove Kolonije.

MUSTER SID RELIEF MISSIONS U POSJETI GVIJDIJANU

11. lipnja posjetili su gvardijana fra Petra Matanovića članovi Muster Sid Relief Missions gospoda: Michael Trott, predsjednik, Paul Smith i Cyril Cross, te članovi Hrvatskog katoličkog dobrotvornog društva iz Gračanice, gospoda: Tomislav Matonji, Zvonimir Šnobl i Tomislav Toman. Razgovarali su o daljnjoj suradnji i pomoći.

PROF. DR. NIHADA LATIFAGIĆ, MINISTRICA POSJETILA BREŠKE

U petak, 9. lipnja gđa prof. dr. Nihada Latifagić sa suradnicima posjetila je Međunarodnu likovnu koloniju i tom prigodom otkrila je Spomen-ploču na Osnovnoj školi u Breškama u povodu 120 godina katoličkog školstva u Breškama, razgovarala sa umjetnicima, razgledala izložbu originalnih narodnih nošnji tuzlanskog kraja koju je postavila Udruga Hrvatska žena.

DRAŽEN BUDIŠA U TUZLI

U četvrtak, 15. lipnja g. Dražen Budiša otvorio je manifestaciju u povodu DANA SVETOG PETRA I PAVLA - TUZLA 2000. G. Budiša je naš redoviti gost na ovim manifestacijama koje se održavaju svake godine u Tuzli. Bio je prisutan i na otvorenju izložbe slika s Međunarodne likovne kolonije "Breške 2000" kao i na programu koji je organiziran u Bosanskom kulturnom centru. Razgovarao je s predstavnicima Društva Hrvatski dom i HKD "Napredak".

IZLOŽBU FOTOGRAFIJA O ISELJENIŠTVU OTVORIO JE ANTE BELJO

U Galeriji Franjevačkog samostana, u nedjelju, 18. lipnja, g. Ante Beljo, predsjednik Hrvatske matice iseljenika otvorio je Izložbu fotografija o povijesti hrvatskog iseljništva. Tom prigodom osvrnuo se na naše iseljništvo u Svijetu, njihovim problemima i želji za suradnjom i povratkom u domovinu, kad se steknu odgovarajući uvjeti.

PROVINCIJAL FRA PETAR ANĐELOVIĆ U TUZLI

U petak, 16. lipnja održana je političko-dijaloška tribina "NARODNE USMENE NOVINE", na kojoj je bio gost fra Petar Anđelović, provincijal Bosne Srebrene.

GOSPODIN ANTE JELAVIĆ U HRVATSKOM DOMU

Gospodin Ante Jelavić, član Predsjedništva BiH, posjetio je, u srijedu, 28. lipnja Društvo Hrvatski dom s visokom delegacijom. Susretu su prisustvovali članovi Savjeta i Upravnog odbora Društva Hrvatski dom, HKD "Napredak", Udruga Hrvatska žena. Bili su prisutni Hrvati bez obzira na stranačku pripadnost.

SVEČANOST U RAPAČAMA

Svečanost u Rapačama otvorio je u srijedu, 28. lipnja, načelnik Tuzle g. Selim Bešliagić, koji je tom prigodom naglasio da je Program Dani svetog Petra i Pavla "Tuzla 2000", u organizaciji Društva Hrvatski dom i Program Međunarodne likovne kolonije dio programa TUZLANSKOG KULTURNOG LJETA, te pozdravlja i raduje se ovoj izvanrednoj manifestaciji, posebno, što se održava u Tuzli izvan središta grada.

MSGR. LOVRO CINDORI U TUZLI

Msgr. Lovro Cindori, župnik i upravitelj Hrvatskoga nacionalnoga Svetišta Majke Božje Bistričke boravio je u Tuzli 28. i 29. lipnja s župnikom župe bl. Alojzija Stepinca iz Zagreba vlč. Dragutinom Cerovečkim. Predvodio je misno slavlje uz koncelebraciju župnika fra Petra Matanovića i svećenika tuzlanskog dekanata. Prisustvovao je Smotri izvornog folklora, kao i šetnji gradom kulturno-umjetničkih društava u narodnim nošnjama uz izvornu pjesmu i glazbu, sudionika svečanosti DANA SVETOG PETRA I PAVLA - TUZLA 2000.

Juraj Novosel

ZLATNA KUĆA ORGANIZACIJE

Veliko umjetničko i kulturno događanje "Breške 2000" je iza nas. Još će se dugo pisati i pričati o ovoj koloniji u različitim prilikama, različitim povodima i s različitim stajalištima. Sve što se dogodilo i što smo vidjeli u velikoj mjeri plijenilo je našu pozornost. U tim trenucima čovjek se najčešće nikada ne pita o ljudima u sjeni, iza pozornice, o pokretačima čitavog događanja. A oni su, da upotrijebim nekoliko izraza tehničkog porijekla bili "pogonska snaga" čitavog projekta koja je uspjela okupiti velik broj sudionika: slikare, glumce, glazbenike, zborove, novinare, političare, kuhare, poslužitelje, donatore, srednjoškolce, ljude dobre volje i mnoge druge!

Tako su ovi organizatori omogućili da - slijedom metafora, istog podrijetla - čitavo događanje ima "energijsku vrijednost", jednom riječju, da SVIJETLI, dok su učesnici trebali "smo biti (!)" to što jesu: slikari slikati, glumci glumiti, itd., i to prema onoj latinskoj "Hic Rhodus, hic salta!", što je davalo naročitu svježinu cjelokupnom događanju.

U znak posebnog poštovanja tim ljudima nastao je ovaj reportažni prikaz o njihovoj djelovanju.

INSTITUCIJI SAM DAO ŠANSU DA SE POKAŽE

Gvardijan franjevačkog Samostana u Tuzli, **fra Petar Matanović** prvi je čovjek među nekoliko istaknutih ljudi u organiziranju ovog projekta o kojem pišemo i koji sam govori o sebi. Na zatvaranju Kolonije već je rečeno kako je Samostan bio zlatna kuća, zlatni pokrovitelj ovih

U zlatnoj kući...

događanja. S tim u svezi pitao sam gvardijana, pooštravajući i proširujući tu konstataciju, da je na neki način Samostan bio duhovna potka i pokretač svega toga s obzirom na utjecaj Crkve uopće, odnosno naše katoličke duhovnosti; jer ljudi se i pokreću od Crkve, a pomalo vjerojatno i "sklanjaju", tražeći potporu za svoje inicijative, i, nije li tako bilo, da su zapravo sva važnija pitanja rješavana u dogovoru s njim.

O samoj ideji organiziranja ove kolonije razgovarali smo nas nekoliko prije oko dva mjeseca, pa smo se zajednički uputili u Osijek, u gradsko poglavarstvo i tamo razgovarali o jednoj takvoj mogućnosti. Korijeni organizacije ove Kolonije su, međutim, u utemeljenju galerije "Kristijan Kreković" još za vrijeme rata, čija je zadaća okupljati umjetnike i, na određeni način, poticati ih i predstavljati.

Međutim, ova kolonija je išla baš na onu pravu ideju, naime, da ti naši stvaraoci budu potaknuti nešto učiniti *ad hoc* za ovo područje, "Napredak" u Tuzli i njegove programe.

Bio sam jedan od onih koji su imali čast otvoriti ovu Koloniju. Pozdravio sam ugledne goste i prilikom otvaranja spomen-ploče 120. obljetnice školstva u Breškama, u ime franjevača Bosne Srebrene. I u nekom smislu bio sam jedna okosnica, zajedno sa ovim ljudima koji su sa mnom radili, Miroslavom, Maricom, Zvonkom i drugima.

Ne bih želio govoriti o Crkvi, ne bih želio u određenom smislu ni o sebi, ali ja mislim da se ovdje radi o jednom sretnom spoju između mene i Institucije, koja se zove franjevački Red, franjevačka Provincija pa onda, franjevački Samostan u Tuzli. Naime, Institucija je sigurno nešto što svima nama daje određenu potporu i zaklon. Ako znamo koristiti njezinu nagomilanu snagu koja je nagomilavana kroz stoljeća, onda stvarno možemo puno učiniti. I što sam ja učinio? Mislim da je, kad je u pitanju i ovo, a i inače, cjelokupno moje djelovanje u ovom periodu u zadnjih desetak godina, u tome, da sam instituciji dao šansu da se pokaže. Ona se pokazala kroz mene, ja sam bio jedna sretna artikulacija institucije kao Institucije sa jednom jakom tradicijom. Dakle, ja sam koristio instituciju, a institucija je, na svoj način, koristila mene. Bio sam njena eksplikacija, jedna sretna eksplikacija. Mislim da ne pretjerujem. Prema tome u tom kontekstu mi možemo govoriti da je samostan više nego zlatni sponzor...

Naravno Samostan su živi ljudi, tako da kad ja nešto činim onda uvijek mene prati još nekoliko franjevača ovog kraja, ili, u najmanju ruku, ako sam ja zaposlen oko Galerije, Glasnika i sl., onda druga braća neke moje poslove moraju uraditi za mene u našem redovitom, duhovnom poslu. Tako da je moj angažman u kulturnim društvima zadnjih godina bio uvijek još jedna dodatna aktivnost koja je koristila i Samostanu i ugledu franjevačkog Reda, ali su ponekad i moje obveze redovničke i župničke trpjele.

Zadovoljan sam sa svime što se desilo, premda smatram da nešto uvijek može biti i bolje. Budući da smo mi inače organizirali svu silu tih raznih manifestacija, ja nisam ni sumnjao da ćemo uspjeti, iako sa organiziranjem ovakvih kolonija još nismo imali iskustva.

Naš razgovor sa doktorom znanosti, predsjednikom HKD "Napredak" podružnica Tuzla, **gosp. Miroslavom Petrovićem** čije društvo zapravo potpisuje čitavo ovo događanje, bio je sažetiji i kraći. Zanimalo me je da nam kaže nešto o tijeku pregovora oko angažiranja slikara iz Mađarske i drugih, te o osobnoj ulozi u organiziranju ove likovne kolonije.

Vidite, mi smo Koloniju organizirali u skladu sa europskim konceptom euregionalne suradnje Dunav - Drava - Sava, tj., Pečuh - Osijek - Tuzla. I kao što je poznato, Kanton je jedan

od supotpisnika, odnosno predsjednik Arapčić je jedan od dopredsjednika tijela za euregionalnu suradnju.

Tragom tih nastojanja otišli smo onda fra Petar, J. Novosel i ja, s generalnim konzulom, najprije u Osijek na jedan sastanak sa pročel-

Zadovoljstvo na licu predsjednika "Napretka"

nikom za kulturu, g. Novak-Kovač dok smo s Pečuhom već imali jedan vid suradnje. Nakon dvadesetak dana smo onda otišli u sličnom sastavu i u Pečuh i tada smo na licu mjesta sve dogovorili.

Bilo nas je malo strah što će i kako će to proći sa Mađarima iz sasvim određenih razloga, a ispalo je na kraju jako dobro.

Naime, još pet dana prije početka kolonije nismo znali dolazi li tko iz Mađarske. Jednostavno, ljudi s kojima su naše osobe za kontakt obavile razgovor su se plašile doći u Bosnu, pravdajući se nestabilnošću ovog područja. Ipak, Mađari su došli i to zahvaljujući jednoj za nas sretnoj okolnosti: Naime László Herczeg kojeg ste upoznali na Koloniji, preko nekog Bošnjaka odvjetnika koji je bio u Pečuhu, imao je izložbu u Sarajevu. U međuvremenu je taj Bošnjak na žalost, umro, tako da su Lászlóvi eksponati ostali u Sarajevu. I tako, nadajući se da će na taj način lakše prebaciti svoje slike odavde, on je stigao ovdje kod nas, a sa njim i gđa H. Barakonyi Klara. Sada nakon svega, mislim da će ovi mađarski slikari, nakon što su otišli zadovoljni, biti dobri glasnici u Mađarskoj našoj likovnoj koloniji i u idućim godinama.

A što se tiče ovog drugog dijela Vašeg pitanja, kao predsjednik HKD "Napredak" u radu na organiziranju ove kolonije, rukovodio sam se, najkraće rečeno, svojim konceptom koji sam u grubim crtama razradio i kasnije doradio u sklopu Organizacijskog odbora Kolonije.

EMANCIPACIJA BOSANSKOG DUHA HRVATA

Jedna od ključnih osoba iz organizacije ove likovne kolonije svakako je i direktorica Opće gimnazije pri KŠC "Sv. Franjo", **gđa Marica Petrović** čije su ideje u najširem smislu davale osnovni ton čitavom događanju, pa je i moje pitanje otprilike bilo takvo. Gđa Petrović napisala je tekst na katalogu Kolonije.

Ozbiljna inspiracija

Ovakav način druženja likovnih umjetnika na Breškama nije originalan, više je uzora kojima smo se rukovali u pokretanju ove kolonije. Jedan je razlog bio i ljepota Brežaka kao i župna crkva čiji je interijer jedna umjetnička vizija sakralnog prostora.

Posebno bih istakla prvu večer na otvaranju kolonije, kada su gimnazijalci iz KŠC-a govorili stihove o ljepoti Bosne, o značaju ostanka naših ljudi u Bosni i o ljudima koji na tome rade. Zatim je bila značajna press-konferencija i tada sam zapravo objasnila to što Vi sada mene pitate, da je okvir ovakvih manifestacija, naime, značajan zato da se ljudi međusobno upoznaju, s obzirom na veliku važnost međuregionalne suradnje Pečuha, Osijeka i Tuzle. Konačno, prilikom otvorenja spomen-ploče uz 120. obljetnicu katoličkog školstva na Breškama - koje su jedno od dva mjesta gdje započinje školstvo u BiH za Austro-Ugarske - naša se škola uključila jednim prigodnim recitalom o posljednjoj bosanskoj kraljici Katarini Kosači, koji upozorava na značaj emancipacije bosanskog duha Hrvata.

Inače, moj posao oko organiziranja kolonije, sa sadržajne strane gledano, bio je vezan za obogaćivanje glavnog događanja likovne kolonije sadržajima koji nisu bili likovni: sa umjetnošću riječi, kazališnom umjetnošću, glazbom. Ljudi su dolazili jednako gledati kazališnu predstavu kao i crkveni zbor, posjećivali folklornu večer kao i izložbu narodnih stvaranja. Ukupno, bio je to sinkretizam jedan, rekla bih, jedna kombinacija različitih umjetnosti u tih nekoliko dana na Breškama. Kolonija je bila organizirana na jedan fini način, s jednom mjerom koju nije uvijek lako odrediti.

Razgovarao sam i s **g. Jurjem Novoselom**,

Dobra završna riječ na završetku posla

glavnim tajnikom Napretka i glavnim i odgovornim urednikom "Hrvatskog Glasnika". To je čovjek koji je u organizacijskom odboru putovao u Osijek i Pečuh te ugovarao dolazak umjetnika. To njegovo poznanstvo odredilo je da u svim oblicima druženja i posjeta umjetnika: i gvardijanu, i općinskom načelniku, i generalnom konzulu i gradskoj galeriji, Jura sudjeluje kao snimatelj i koordinator.

Pripremao je materijal za pozivnice, plakat, tiskanje kataloga, a udarne strane i naslovnicu Glasnika posvetio je Koloniji.

Posvetio je slobodno vrijeme i pažnju umjetnicima i ovom kulturnom događaju i to je bilo vrlo zapaženo.

Moj peti važni sugovornik bio je župnik u Breškama **fra Blažan Lipovac**, prvi domaćin ove priredbe čije je dvorište oko crkve "Uznesenja

Domaćin nije sjedio prekrštenih ruku

Marijina" bilo središnje mjesto svih zbivanja ove kolonije i oke nje. Pitao sam ga kako on kao domaćin sve to što se zbiva doživljava i da li su mu ta brojna događanja i gosti poremetili svakodnevne obveze.

Župnik sam ovdje od '94. godine i Breške od svih ovih deset katoličkih župa sigurno imaju jednu zavidnu tradiciju koja je možda s vremenom malo narušena.

Nositelj svega ovog je HKD "Napredak". Ali uz "Napredak" i mnogo drugih ljudi je "podmetnulo svoja leđa". Svakako i Crkva je dala svoj obol, a ja kao župnik nastojim se ponašati domaćinski i, eto, na neki način pružiti što se može ovim ljudima. Mi ovdje u kući želimo da se ljudi lijepo osjećaju - jer nam dolaze sa svih strana - ne samo umjetnici. Svaki dan odavde prodefiliraju bar stotinjak ljudi koje treba, ako ništa, bar kavom ponuditi; mislim, da nije nitko došao na Breške, a da nije dobio neko osvježenje.

Sve ostale naše redovite obveze ispunjavamo, a u ovo ostalo se uklapamo, jer stalno netko dolazi. Ovdje kod mene je smješten jedan od uglednijih slikara gosp. Miroslav Bilač. Ujutro poranim pa i sebi i njemu priredim doručak da ne bi neka od žena dolazila i zbog toga, i onda krenem s misom. Svakog dana poslužujemo ručak i večeru, a troškove objeda snosi uvijek drugi donator. Recimo u subotu je naša kuća objede priredila. Brežaci su se pokazali i ovom prilikom i treba ih pohvaliti, jer su oni koji su imali, donijeli sira i mlijeka, jaja, pilića, rakije, i

ostalog. Za pripremu ovih objeda treba posebno spomenuti neke osobe koje "se nikad ne slikaju" a čiji je rad također vrlo važan. Prije svih, tu je u Samostanu, **časna sestra Zdravka**; čak se ovdje nije imala priliku ni pojaviti, a po čitave noći priprema hranu i ostalo što je potrebno. Onda tu je naša kuharica **Vera Nikolić** i gđa. **Dragica Nikolić**, žena Mikina. Njima je možda najteže, jer se gotovo svako večer uz druženje ostane dokasna, posebno kad se malo i popije.

Na kraju - ali ne na posljednjem mjestu - moj sugovornik je **gosp. Zvonko Bosankić** koji je bio - kako se meni činilo i vojničkim jezikom rečeno - glavna logistička potpora svim zbivanjima oko kolonije.

U Breškama sam nekada bio kapelan i zbog toga mi je posebno drago što se međunarodna likovna kolonija održavala baš u toj župi. Moji su poslovi bili organizacijske naravi. Trebalo je unaprijed sve pripremiti i to smo radili zajednički. Budući da sam dobro poznao ljude, tražili smo smještaj za slikare iz inozemstva. Tražili smo podesne, kuće, blizu crkve. Brežacke

obitelji su prihvatile umjetnike drage volje i uz simboličnu naknadu. Jedan od važnijih poslova bio je i nabavka hrane. Kupili smo po povoljnoj cijeni dovoljan broj janjadi, a na Husinu nam je jedan vlasnik farme prasadi, jedno prase i poklonio.

Pošto nas je i vrijeme moglo neugodno iznenaditi, kod jednog smo gospodina posudili sasvim prikladan šator za ove namjene. Kiše, međutim, nije bilo, ali je bilo prevruće i činio je ugodan zaklon od sunca.

Udruga Hrvatska žena je, također, nesebično pomogla ovu koloniju. Žene ove udruge posluživale su goste, servirale objede, prale suđe svakodnevno. A jedno večer udruga žena iz Doknja je pripremila sasvim originalna domaća jela.

Osim ovih bilo je i drugih, naizgled, neznatnih stvari koje je trebalo uraditi, a koje su, također, bile neophodne i zadavale glavobolju. Na primjer, nabavke boje i platna; Mađarima nisu odgovarale nabavljene boje, tražili su mnogo svjetlije, žarkije...

Romeo KNEŽEVIĆ

Zvonko svima na usluzi

Umjetničko i kulturno događanje najvišeg ranga

Autor reportaže i razgovora:
Romeo Knežević

Međunarodna likovna kolonija "Breške 2000" upriličena je od 4. do 10. lipnja ove godine, a u okviru šire manifestacije "Ljeto u Tuzli". S obzirom na ekskluzivne umjetničke i kulturne vrijednosti kojima je ova manifestacija bila posvećena, može se slobodno reći da je ova likovna kolonija bila dobro posjećena.

No, ako bismo samo po posjećenosti mjerili ovo događanje, grdnno bismo se prevarili. O koloniji daleko više govore sami posjetitelji, a oni, naime, dolaze iz svih slojeva i sa svih razina vlasti ove regije, počevši od predsjednika Kantona pa do takozvanih običnih hrvatskih obitelji iz susjednih sela.

Međunarodna kolonija "Breške 2000" umjetnički je događaj iznimne vrste po sebi, to je svojevrsno upriličenje događanja umjetničkog i stvaralačkog duha samog na licu mjesta jedne sredine, a na zadovoljstvo samih aktera, ali i šire publike.

Svaki rad je vrijedan, ali stvaralački je tisuću puta vredniji: svako zbijanje plijeni pažnju i dinamično je, ali stvaralačko zbijanje tako zaokuplja pažnju, da opravdano postajemo slijepi za sve drugo, a samo zbijanje sliči buri.

Takvo jedno zbijanje univerzalno vrijedno upriličeno je uz Brežacku crkvicu "Uznesenja Marijina", a jednako tako bilo je dostojno da se događa ili, bar in nuce i po intenciji organizatora, i na Montmartreu ili u New Yorku na Broadwayu, u Kini ili Rusiji ili negdje u blizini polova, zašto ne.

Druga velika vrijednost ove kolonije je u njenom skladu s našim vremenom postmoderne, koje kroz decentralizaciju i deurbanizaciju kulture i umjetnosti opravdano "ugrožava" monopol gradova, na ova iznimna područja ljudskog djelovanja i stvaranja.

Veliki umjetnički događaji su žarišta kulture i širenja novih istinskih vrijednosti na najšire slojeve pučanstva. Ovo jeste bio umjetnički i kulturni događaj najvišeg ranga i kao takav on će svakako imati i svoje blagotvorno djelovanje na svijest, djelovanje i moral ljudi ove regije prije svega, ali i šire od nje.

Vladimir PANDŽIĆ

- Ja se kao Gauguin osjećam ovdje jer je ovo jedna autentična i autohtona sredina, koja je za mene vrlo inspirativna i duhovno i umjetnički, slikarski. Gauguin je pobjegao u takvu jednu sličnu sredinu iz Pariza. Ovaj kraj treba očuvati kao nešto najdragocjenije.

Branimir KUSIK-DAVID

Zadovoljan sam jer sam istražio jedno podneblje, pejzaž. Jer, mi u Osijeku smo "u rupi" od 97 metara, a ovdje smo na blizu 500 metara iznad. Mi smo na jednoj nadmorskoj visini dakle, od koje smo malo i zbunjeni, jer smo mi dole u depresiji i taj je "pritisak" ovdje zapravo "nadmadtisak". Mene je ovo toliko osvježilo da sam jednu pejzažnu strukturu ovog kraja prikazao kroz slike.

Miroslav BILAĆ

BOSNA PRIJE SVEGA

HG: Štovani g. Bilać, mi smo već razgovarali promatrajući ove vaše slike. Volio bih da ovaj naš razgovor bude neformalan. Nadovezao bih se na pitanje o Vašoj paleti koja je uvijek nekako sivkasto bijela... Vi ste tada rekli, to je moja paleta. A otkud ta, baš ta paleta, zašto nije drugačija? Možda teško pitanje, ali...

BILAĆ: Ne znam, to je teško reći, zašto. Ja otkad poznajem sebe znam da sam sklon takvoj paleti, iako iza sebe imam već pedeset godina, skoro pedeset godina slikarskog staža. Moja paleta nikada nije bila koloristična, uvijek je bila dosta umjerena, sivkasta, izmaglica neka. Je li to odraz nekakvog mog karaktera, to je teško reći, znaš. Jednostavno, meni to leži. Ali ne samo meni. Mislim, ta paleta leži i mnogim drugim ljudima. Ja sam dosta promatrao i klasike i suvremenike, mogu se diviti klasicima... Nedavno sam boravio u Londonu. Od tri tjedna koliko sam tamo bio, jedan tjedan kompletno sam posvetio Nacionalnoj galeriji, gdje sam se susretao sa remek djelima slikarstva. Pogotovu s onim djelima koja sam nekada pratio po raznim časopisima i knjigama. Sada sam imao priliku njihova djela vidjeti u pravoj vrijednosti i mogu reći: divio sam se tome, al' nikad ne bih poželio tako slikati. Ja duboko respektiram to što su oni radili, ali to je tako duboko različito od onoga što ja radim! To ne znači, da je jedino ispravno ono što su oni nama nekada otvorili put. Ja sa svojom oskudnom paletom vjerojatno mogu iskazati svaki doživljaj koji su oni mogli iskazati svojom nekom bogatom paletom. Za moj iskaz je dovoljno četiri do pet najviše, boja, a oni su koristili jednu ogromnu paletu od svojih dvadeset do trideset boja.

HG: Da usporedimo Vaš doživljaj tih starih majstora; koja je to paleta, koji je to recimo slikar, koji je to Vaš doživljaj palete?

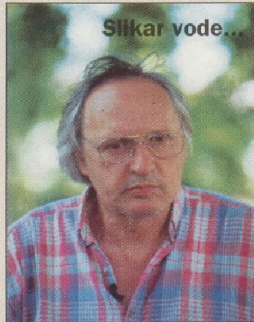
BILAĆ: Na primjer, najviše sam se zadržavao kod Rubensa. Znaš. Sa takvom jednom raskošnom i bogatom paletom i... name-tljivom, uvijek me je oduševljavao i sad kad sam ga promatrao... Jesam li ja nesvjesno od njega to prihvatio ili ne, ili od nekog drugog, ali on je imao isti jedan sličan pristup, pogotovu pejzažu koji je koloristički jako bogat. Ja duboko cijenim to što su oni radili, iskreno cijenim. Ali, vjerojatno je da se ja neću - i meni

je sada već kasno - nakon pedeset godina bavljenja slikarstvom, da bih se mijenjao. Jer slikar je onaj koji je prepoznatljiv, uvijek. Jer, kada bi sada Bilać pošao slikati nekakvom raskošnom paletom, nekakvim koloritom koji do sada nisam koristio, svi bi rekli da to je lažno.

HG: Da. Ali, u čemu je tada put od te raskošne palete do Bilaćeve palete, odnosno do škrtih paleta uopće? Recimo: Jordan; on ima možda sličnu paletu. Gdje je put od te raskošne palete do škrte; u čemu je tu razvoj?

SLIKAR VODE

BILAĆ: Ja. To se vjerojatno s vremenom reducira i sam čovjek nađe nekakav svoj put. Znaš. On mora na vrijeme odbaciti uzore. To je bitno. Ja na primjer nemam uopće uzore. Meni nitko ne može reći taj i taj suvremenik je imao utjecaja na mene. Na mene nije imao nitko utjecaja. Ja sam put svoj sam tražio. Ja sam duboko doživljavao sve moje suvremenike i klasike, ali nikad nisam poželio da ja tako slikam kao što oni slikaju. Uvijek sam istraživao, tražio sam nekakav svoj put.

Slikar vode...

HG: Onda se tu postavlja logično pitanje odnosa između "uzora" i "znanja". Ako vi rano odbacite uzore, kakav je onda vaš odnos spram znanja? Odnosno, da li "uzor" - kada se prihvaća - nužno samo pokazuje neko manje-više slijepo slijeđenje ili se tu ustvari pokazuje s druge strane i negativan otklon - kada se on odbacuje - spram svih tih mogućnosti i "znanja" koje tradicija slikarstva donosi? Samo slikarstvo ima neku razvojnu liniju. Ukratko: kakva je Vaša razvojna linija?

BILAĆ: Znaš, to je teško reći, ali mislim da se na akademiji nikada ne može dati usmjerenje, kakav će koji slikar biti. Na akademiji se ne uči uopće slikarstvo, nego se uči apstraktno slikarstvo: tu se uči jedan zanat koji se može savladati za godinu, dvije dana. Međutim, to je nešto u čovjeku što on treba sam iskazati. Čovjek mora biti uporan; možda već u nečijoj mladosti kad već slikate na neki način osebjuno - što nije uobičajeno - može neko utjecati, kritika i dobronamjerna biti; međutim, vi morate sami sebi presuditi, je li netko u pravu ili nije. Do

sada na mene, ni kritike ni bilo tko nije nikada utjecao tako, da ja na neki način odbacim jedan stil i da prihvatim taj neki drugi stil. Ja u svom životu i posljednjih nekoliko godina, deset, petnaestak godina, koristim jedan ciklus.

Mene je, obzirom da potječem iz srednje Bosne, baština ta bosanska uvijek zaokupljivala. Na mojim se slikama vrlo često može naći ognjište, ti škafovi, kao što su i ovdje na jednoj slici. Bosna prije svega! Ta Bosna ne mora biti njen pejzaž. Ta Bosna može biti jedna stara kapija. Uvijek me je Bosna privlačila. A druga stvar. Imam jedan Ciklus vode. Izuzetno volim vodu slikati, iako ne potječem iz kraja bogatog vodom. Ja sam rodom iz Travnika gdje postoji jedna mala rječica koju možete preskočiti na svakom mjestu. Znači, ona nije mogla biti poticajna za moj razvoj, kao slikara, koji je slikar vode. Međutim, moje su vode ipak... To nije marinerski pejzaž, ja nikada nisam napravio marinerski pejzaž, iako je to jedno bogatstvo vode. Moje su vode te nekakve rakite, te baruštine, te stajačice vode i često puta i brze vode, znaš. Al' upravo kontinentalne vode. I u mojim vodama ja uvijek naslućujem nekakvu kataklizmu. Ja kad god radim nešto - iako nemam namjeru da tu ubacim vodu - ja često potopim taj neki predio koji sam slikao, kao da je to nekakva apokalipsa nastupila, znaš. I sad ne znam, da li bi to neki psihoanalitičari rekli, da je to nekakvo moje slućenje zla... A, moguće... Ja sam u svom životu doživio već dva rata, velika rata. Možda je to rezultat nekih takvih apokalipsa, koje ja uvijek naslućujem i to iskazujem.

MOJA PRVA LJUBAV BILA JE TEATAR

HG: Koliko ste imali godina kada ste doživjeli II. svjetski rat?

BILAĆ: Drugi svjetski rat, kad je počeo imao sam deset godina. Pamtim ga od prvog dana.

HG: Kad smo već kod toga: kada ste počeli slikati?

BILAĆ: Čujte, ja sam vrlo kasno počeo slikati. Ja u srednjoj školi nisam uopće slikao. Počeo sam slikati od svoje možda osamnaeste, devetnaeste godine prvi put. Počeo sam slikati na poticaj nekih mojih prijatelja. I taj poticaj mi je bio dovoljan, da se opredijelim za slikarstvo.

Međutim, najprije je moja ljubav bila teatar. Ja sam srednju školu završio u Tuzli, i tih godina otvorio se je profesionalni teatar u Tuzli. Ja sam te prve predstave prosto gutao, mene je to privlačilo. I tad sam zavolio teatar. Najprije sam bio jedno četiri do pet godina u Travničkom teatru, onda sam '95. godine otišao u Sarajevski teatar kao profesionalni scenograf. I četrdeset godina sam proveo u teatru kao scenograf.

A za to vrijeme dok sam radio u teatru nisam imao dovoljno vremena za slikanje. I tek sada uviđam koliko sam izgubio vremena - al' to mi nije žao. Ja sam radio ono što sam volio. Tek posljednjih godina, čitav rat - od '93. godine ja sam u mirovini - svo svoje slobodno vrijeme i energiju trošim u ateljeu.

Za teatar više ne radim ništa, odbijao sam svake poslove jer bi mi oduzeli moje dragocjeno vrijeme, a nema ga još mnogo. Jedno vrijeme sam boravio u Zagrebačkoj akademiji, al' je nisam dovršio. To je bilo '53. godine na početku; bio sam u klasi profesora Ive Rezaka i Vjekoslava Paraća, al' iz nekih drugih razloga nakon godinu dana sam je morao napustiti, iz čisto materijalnih razloga. I onda sam se posvetio isključivo samo teatru. Već od '56. sam počeo izlagati sa ULUBiH-om, a '66. sam postao član ULUBiH-a. I od tada s našom Udrugom

izlažem dugi niz godina, sve do današnjeg dana.

HG: Gdje ste sve izlagali?

BILAĆ: Do sada sam imao 52 samostalnih izložbe. Pa, što ja znam; izlagao sam najviše u Sarajevu; izlagao sam u Zagrebu, u Novoj Gradišci, u Splitu dva puta, u Travniku; obzirom da je to moje rodno mjesto, tu sam dosta često izlagao. A sa ovom Udrugom ili sa grupama izlagao sam jako mnogo i po zemlji i po inozemstvu.

HG: Dobro, s tim bismo i završili. Hvala!

Tihana MIŠKIĆ

UNUTRAŠNJE DOŽIVLJAVANJE SVIJETA

- Kada se govori o slikarstvu onda se obično govori kao o "presjeku pojavnog svijeta". Manje-više svi smo prošli kroz fazu učenja, znanja. Bela Hamaš kaže, ne znam jeste li ga čitali, da je umjetnost kao takva, jedina sakralna aktivnost u ovom profanom svijetu. Meni se jako sviđa ta ideja, makar nije jedina već jedna, od sakralnih aktivnosti.

Bavim se različitim vrstama umjetnosti, između ostalog i poezijom i glazbom, tako da ja ne mogu razmišljati samo na način slikarstva, jer je ono za mene samo jedan od vidova izražavanja. Za mene konkretno je to vid duho-

vnog pročišćavanja, da ne kažem terapije, katarze. Sad - može li to biti metoda pročišćavanja ili je to već rezultat, o tome se da govoriti. A što se tiče "lijepog" samog, ja samo mogu reći zajedno s Platonom - jer ja se volim pozivati na mudrace - lijepo je jednako dobro, jednako istinito.

No svejedno i usprkos Platonu, tu se opet postavlja ono neizbježno i vječno ponavljano pitanje, što je za nekoga dobro, što je za nekoga istinito?

Radi se ipak o nekom unutarnjem doživljavanju svijeta.

Đuro ŠARKIĆ

TIHA PRIRODA

Rodom sam iz Mohača i nas Šokaca je bilo tamo oko pet tisuća. Tamo su prije nekoliko godina Šokci postavili jednu spomen-ploču na crkvu koja je dosta velika, pa valjda dvaput, triput veća nego ova ovdje, a veliki je i samostan. Franjevci su tu držali svoju šokačku

kuda. Od tada nemamo više ni šokačku misu u Mohaču. Mladi će sada i jezik zaboraviti jer

nemamo naše škole. Ali ne samo zbog škola; jer, onaj koji se obrazovao ili tražio posao odlazio je u drugi, veći grad.

Postoje samouprave tamo gdje naš narod živi, ali one dobivaju malo novaca. Imamo svoje razne kulturne grupe, a u Pečuhu ima

i hrvatsko kazalište i klub "August Šenoa" gdje se organiziraju hrvatske likovne izložbe.

Radio sam ranije svašta. Završio sam Višu pedagošku školu i bio sam nastavnik crtanja u Budimpešti; nisam akademski slikar. U Mađarskoj nema hrvatskih akademskih slikara, moj sin je prvi akademski obrazovani grafičar. Plaća je bila mala, pa od '59. godine crtam za novine do danas. U međuvremenu sam stekao i diplomu grafičkog urednika. Bilo je godina kada sam objavio više od 600 crteža na godinu, znači svaki dan po dva.

HG: To su ilustracije, karikature...

ŠARKIĆ: Svašta je tu bilo; ilustracije, naslovi, karikature. Najprije sam radio za jedne Narodne novine, a onda, umjesto mog profesora - koji mi je predavao na akademiji i koji je otišao u mirovinu - za veliki Mađarski list Magyar

misu, ali njih su pokupili pedesetih godina u vrijeme sovjetske intervencije i odveli tko zna

Szemle, koji je osim Madžarske imao još pet redakcija za strane zemlje.

Do devedesete godine sam slikao u ulju, a kasnije najviše tušem crteže. Sada, kada sam u mirovini opet sam se vratio slikanju i preklani sam imao jednu zajedničku izložbu sa sinom, najprije u Zagrebu, a onda u Osijeku i Pečuhu. Tamo su o nama govorili kao o izložbi dvojice dvadesetogodišnjaka; jer one tamo izložene slike slikao sam kao dvadesetogodišnjak, a moj sin je imao, također, dvadeset godina, kada je radio te izložene crteže.

Pozvali su me lani na likovnu koloniju u hrvatsku Baranju, na Zeleni otok kraj Dunava i slike s te kolonije izložene su sada ovdje u Samostanu u Tuzli.

HG: Ovo druženje s kolegama slikarima i brežakli pejzaži, kako utječu na Vašu motiviranost?

ŠARKIĆ: U Baranji je bilo jako dobro. Računao sam da ćemo raditi u Tuzli i tako sam se i pripremio. Što sam mogao skupiti tekstova o Tuzli, pročitao sam kod kuće i sa sobom ponio, kako bih znao o čemu se radi, kakav je bio rat, kako ovdje živate. Pripremio sam se, dakle, na to, da ćemo biti tamo dole u gradu, takve teme sam već izabrao, znam što bih slikao.

Breške su lijepo mjesto. Ali to nije za mene, trebao bih biti ovdje više dana. Ja ne znam ovako slikat - što god bilo da vidim - meni treba više vremena.

MRTVA PRIRODA

HG: Što je slikarstvo za Vas?

ŠARKIĆ: Prije pedeset godina u Madžarskoj je osnovan jedan kružok koji je vodio čuveni slikar Mihály Kolbe. Imao sam sreće, pošto sam odmah crtao glave modela, da su me stavili u grupu sa odraslima. Od tada sam uvijek radio portrete, a u tom kružoku ostao sam šest ili sedam godina.

... Vidite, u vezi s brežaklim pejzažima, Vi mi sugerirate prirodu kao inspiraciju... Vi ovdje govorite "mrtva priroda", a Madžari kažu - i bolje bi bilo tako kazati - "tiha priroda", jer ona nije mrtva. Cvijeće u vazi, na primjer, nije mrtvo. Izraz "mrtva priroda" dolazi iz francuskog jezika (nature morte), a on nije dobar. Pa, muškati, ako staviš ih na stol i crtaš - taj muškati je tamo živ...

U Pečuhu sam godinu dana pohađao kružok i jednog modernog slikara - Ferenc Martina. (Njegov muzej u Pečuhu treba vidjeti!) Rekao mi je jednom prilikom ovo: ako imaš na stolu tri kruške, onda možeš reći, da ove kruške tamo nisu kruške već, da kao stare babe divane zajedno. I ako tako slikaš, onda ne slikaš samo kruške, onda će one kruške oživjeti.

O mrtvoj prirodi sam napisao knjigu koja nije tiskana. Tada sam napravio i reportažu s čuvenim madžarskim slikarima o tome zašto slikaju mrtvu prirodu i uvrstio je u tu knjigu. Istraživao sam i povijest mrtve prirode. Mrtvu prirodu je slikao najprije Karavačo, njegov čest motiv bilo je grožđe na stolu.

HG: Što je to LIJEPO po Vama?

ŠARKIĆ: Nisam o tome mislio. Ako osjetim štogod da je lijepo, onda je to lijepo, ako ne onda ne. Isto tako je sa slikama; ja nikad ne ocjenjujem slike tako, da sad zamjećujem ŠTO je na slici, kako IZGLEDA, KAKO ovo, kako ono... I tako dalje. Kad osjetim da "dišem uz sliku punim plućima", da se tako izrazim, onda znam da je dobro.

HG: Upotrijebili ste izraz "dobra" slika. Je li to etički pojam; ima li nečeg moralno-etičkog u tom izrazu?

ŠARKIĆ: Ne znam, nisam o tome razmišljao. Onako, prosto znam: ako nije dobra - ja znam zašto nije, samo nikad neću to nikome kazati. Ja nisam dobar kritičar, a ako opet to kažem, onda to uvrijedi.

RAMPE

HG: Ako je etičko i lijepo ugrađeno u imaginaciju koju Vi u vašim slikama stalno ostvarujete, onda Vas pitam u kakvom su odnosu te slikarskim jezikom izražene umjetničke i univerzalne vrijednosti, spram djelovanja čovjeka u društvu uopće? Može li se naći nekih dodirnih točaka između toga dvoga?

ŠARKIĆ: Nikada nisam filozofirao. Pokušat ću Vam ovako odgovoriti na to pitanje.

Nedavno sam radio jedan motiv rampi. Rampe same. To mogu biti željezničke rampe. Mogu biti one rampe koje su jednom spustili i više se ne mogu dignuti i nikoga nije briga za to pa tamo stojiš i ne možeš proći. Ima i onih koje nisu spustili kada su morali, pa kad ih prelaziš, nastradaš.

Ima i takvih rampi koje ne dozvoljavaju prolaz prijeko, a ima i takvih od kojih postoje još samo stupovi, ostaci...

Baš ova slika, koja je tu kod vas u Samostanu izložena, nosi naslov "rampe". Tu kod vas kad je bio rat, onda sam često mislio, kako tamo kod vas kad ideš, na putu ima mnogo rampi; vrlo često ne znaš ni koje su to, ne znaš ni kada će se zatvoriti. Nisam izravno dakle, slikao bojište već rampe, znači, za koje ne znaš kad će pasti i kada ćeš se s tim "rampama-preprekama" sukobiti.

HG: Kažite nam i o Vašem (ne)zadovoljstvu nešto, dok radite na nekoj slici, ali, i uopće, kako ste zadovoljni vlastitim opusom?

POST SCRIPTUM

Čazim SARAJLIĆ:

Obraćanje u ime ostalih slikara sudionika likovne kolonije, prilikom njenog zatvaranja

Meni je drago što se mogu, u ime kolega koji su ove godine bili prisutni ovoj prvoj međunarodnoj likovnoj koloniji "Breške 2000", zahvaliti na stvarno dobroj organizaciji na kraju ovog drugog milenija. Nadam se da će, sa ulaskom u treći milenij, doći mnogo ljepši, bar od mene i mnogo bolji, slikari i mnogo mlađi, i da će ova kolonija u narednom periodu stvarati jedan bogat fundus.

Kažu naši franjevci: u Breške se ide zbog greške...

Ja mislim da je ovo pravi potez, da se jedna ovakva kulturna manifestacija organizira. Nije snaga jednog područja u njegovoj formalnoj veličini, snaga je u toj duhovnosti koja je odasala ovih deset dana. Svakako za to "su krivci", pored nas, i fra Petar Matanović, gđa. Marica Petrović, gosp. Blaž Lipovac i svi oni

ŠARKIĆ: Kada nisam dobru sliku naslikao i kada sam bio mlađi, onda sam bio vrlo ljut. Sad već nisam. Kako čovjek postaje stariji, polako radi svašta. I Vi ćete takvi postati, kad budete imali šezdeset i nekoliko godina. To je tako u životu. Nisam zadovoljan sa ovim slikama ovdje što sam ih naslikao i stidim se što će ići na izložbu, jer nisam postigao onaj nivo koji mene zadovoljava. A treba ostaviti dvije. Sad, što ću.

Inače, ja radim ponekad apstraktne slike koje ne možeš slikati izravno, tako da odmah nastaju apstrakcije, već ih treba izvući iz mnogih figuracija. Slikar koji izravno radi apstrakciju na platnu, sigurno neće uspjeti u tome. Picasso je na primjer apstraktne slike izvodio tek iz fotografski rađenih figuracija.

HG: Tijekom ovog razgovora ste izjavili da ste uvijek portrete radili. Može li se uhvatiti psihologija čovjeka kroz portret?

ŠARKIĆ: Teško. Osim toga ja nečiji portret ne mogu uopće raditi dok nisam osobu upoznao. Ako bi sada na primjer, ovamo kod nas sjela najljepša djevojka, ne bih mogao raditi njen portret, jer je ne poznajem, neovisno o tome je li lijepa ili naprotiv, ružna.

HG: Ali, što slikar onda, u biti, slika kada radi portret nekog čovjeka, ako se psihologija čovjeka teško može uhvatiti?

ŠARKIĆ: To nitko ne može kazati. Samo ću Vam jedno reći: svakome ću sjesti da budem model, puno puta sam bio model. Jednom slikaru samo ne bih nikada u životu. Picassou! Nije to zbog njegovih apstraktnih slika, nego zato, jer on vidi dušu i to će naslikati! A ja to ne bih...

HG: Zašto? Bojite se odgovora (kakva Vam je duša)...

ŠARKIĆ: Ne bojim se... Sad, to je (kroz smijeh)... Ne volim Picassa, iako je on veliki slikar. Matisse je bio manji, ali njega više volim.

Radanje umjetničkog dijela

Hrvanović, Branka Brkljačić-Arnaut, Vinko Lamešić, Zdravko Novak, Katarina Polić-Pipal i Marko Živković.

Doviđenja svima, iduće godine na koloniji "Breške 2001", ako Bog da!

Akcenti s "Napretkovog" okruglog stola na temu "Kultura i mediji", održanog u programu Likovne kolonije "Breške 2000"

EKSPLOZIJA NEOGRANIČENE NADE

Pozivu "Napretka" da sudjeluje na Okruglom stolu "kultura i mediji" odazvali su se samo predstavnici: RTV Tuzlanskog kantona, Radio Tuzle, Tuzlanske televizije, Međunarodne galerije portreta i Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa Tuzlanskog kantona, a pozivi su

upućeni svim tuzlanskim medijima, kulturno-umjetničkim društvima i institucijama kulture.

U programu održavanja Likovne kolonije "Breške 2000", koju je organiziralo Hrvatsko kulturno društvo "Napredak" - Podružnica Tuzla, održan je i Okrugli stol, na temu "Kultura i mediji". Želja organizatora je bila da se za istim stolom nađu djelatnici iz oblasti kulture, profesionalci i amateri, te predstavnici medija, koji o kulturnim zbivanjima i stvaralaštvu obavještavaju javnost. Na žalost, ideja nije urodila pravim plodom, jer je "Napredak" doživio više nego ignoriranje od strane apsolutne većine pozvanih.

Kako je naglasila profesorica Marica PETROVIĆ, ispalo je da pričamo sami sebi, iako je namjera bila više nego plemenita i trebala je napraviti bar mali, tako potrebit, napredak u ovoj oblasti. Tim prije, što u medijima, po tvrdnji gospode Petrović, a sa čime se slaže i autor ovih redova, "Imamo pravo dunderstvo."

Čazim SARAJLIĆ, likovni umjetnik, sudionik Kolonije i direktor Međunarodne galerije portreta je ovom prigodom istakao: "Prvi put je ova tema na jednoj ozbiljnoj obradi. Kultura nam je inače u zapečku i kada su mediji u pitanju. U ovom vremenu plaćamo obol pseudo - korelaciji institucija kultura i medija. U suštini nemamo jasnu kulturnu politiku i svjesno doživljavamo amneziju, a na sceni imamo eksploziju neograničene nade".

Fra Blažen LIPOVAC, župnik župe Breške je kratko naglasio da "nemamo kulture uvažavanja, a kada bi je bilo onda bi se bar saslušali", a na ovom okruglom stolu nije bilo dovoljno ni onih koji bi govorili, a ni onih koji bi saslušali. Sudjelujući u razgovoru na ovu temu Nedim HRUSTANBEGOVIĆ, urednik u Radio Tuzli je podcrtao: "Nemamo kritiku, odnosno kritičare u kulturi, odnosno stručnjake koji kvalitetno mogu pisati i govoriti o pozorištu, likovnoj umjetnosti, književnosti, glazbi. Apsolutna većina medijskih interpretacija, prikazivanja kulture i kulturnog življenja je svedena na bilješkanje i šture informacije, bez ikakvog kritičkog uklona".

Semir SALIHOVIĆ, direktor Tuzlanske televizije i dopisnik "Glasa Amerike" je apostrofirao poznatu činjenicu da i u Tuzli imamo nesklad između broja elektronskih medija i kvaliteta programa, te skrenuo

pozornost i na to da su novinari u izuzetno teškom materijalno-financijskom položaju.

Mevludin HAJDARHODŽIĆ, iz Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i športa Tuzlanskog kantona je ustvrdio da bi "mediji trebali utjecati na razvijanje kulture, ali i da bi se mnogo bolje trebali urediti odnosi u kulturi".

Fra Petar MATANOVIĆ, gvardijan Franjevačkog samostana u Tuzli i član Upravnog odbora "Napretka", je razgovoru dao poseban i specifičan obol: "Amaterizam bilo koje vrste, a to znači i u kulturi, je značajan segment društva. Moramo se boriti i izboriti za sve vrste jednakopravnosti. Tim prije što imamo nejednakost u praksi, spram proklamiranih stavova. Pogotovu što se susrećemo sa ignoriranjem i zanemarivanjem nacionalnih prava, kulture i jezika, malobrojnijih naroda.

Ilustracije radi, ako imamo svaki dan televizijsko i radijsko oglašavanje o prestanku posta, tijekom Ramazana, protiv čega nemam ništa, postavljam pitanje zbog čega se na sličan način ne proprate i naši, katolički, Korizmeni dani".

Unatoč tome što je na ovom, jedva uspjelom, okruglom stolu rečeno mnogo toga intrigantnog i provokativnog, znatno više od ovog što objavljujemo u "Hrvatskom Glasniku", u tuzlanskoj javnosti nije bilo dovoljno odjeka. Čak ni u medijima čiji su predstavnici sudjelovali u radu stola. Zato s punim pravom i bez ikakvih ograda, može se reći da su Hrvati Tuzle doživjeli još jednu ignoranciju. Ovaj puta kulturološkog karaktera, sa mnogo jačim i osjetljivijim implikacijama od onih koje sobom nosi tema okruglog stola i dobra namjera organizatora. Možda naredne godine bude bolje, odnosno na okruglom stolu u programu Likovne kolonije "Breške 2001."

N. J. IVANOVIĆ

KADA JE, ZAPRAVO, ZAPOČELO "TUZLANSKO LJETO 2000"

I ove godine blagdan Petrova bio je završnica tradicionalne manifestacije, što se već peti put održava u Tuzli pod nazivom - Dani sv. Petra i Pavla.

Prošle godine u uvodniku HG izrečena je želja da ova manifestacija bude uključena u "Ljeto u Tuzli", a ove godine je izgledalo da se to ostvarilo. Općina je bila pokrovitelj, a i Kanton je pokrio dio troškova, ali...

Samo dan nakon završetka Dana Petrova, Televizija kantona najavila je početak, ni manje, ni više - "Ljeta u Tuzli 2000." Svo vrijeme trajanja brojnih manifestacija u organizaciji "Napretka" i "Hrvatskoga doma", naši su pokrovitelji javno i u četiri oka govorili kako ove udruge imaju najbolje projekte u "Tuzlanskom ljetu" i nije bilo dvojbe kada je Ljeto započelo. Bio je to 4. lipanj, u Breškama!

Ovakvo neodgovorno i dezinformativno nije nastupila samo tv-kantona nego i općinski

MEĐUNARODNA KOLONIJA BREŠKE 2000.

POKROVITELJI:

Vlada Tuzlanskog kantona
Općina Tuzla

ZLATNI SPONZORI:

Franjevački samostan sv. Petra i Pavla Tuzla
Generalni konzulat Republike Hrvatske u Tuzli
Sarajevo osiguranje, D. D. Filijala Tuzla

SPONZORI I DOBROČINITELJI:

RKT župa Breške
Osnovna škola Breške
KŠC "Sv. Franjo" Tuzla
Udruga Hrvatska žena. Tuzla
Centralno grijanje, Tuzla
Hrvatska banka d.d. Mostar, PJ Tuzla
PrintCom, Tuzla
Pepex, Tuzla
Fibios, Tuzla
Veterina agrar d.o.o. Tuzla
d.o.o. "TEIS" Konoba Luna, Gornja Obodnica
d.o.o. "BAREX" Breške
Restoran "GURMAN", Tuzla
Pro Art, Tuzla

ORGANIZATORI:

HKD "NAPREDAK" Tuzla

ORGANIZACIONI ODBOR:

Dr. Miroslav Petrović, predsjednik
Marica Petrović
Fra Petar Matanović
Fra Blažan Lipovac
Juraj Novosel

UMJETNIČKI ODBOR:

Čazim Sarajlić, predsjednik
Branka Brkljačić-Arnaut
Vinko Lamešić

PRIPREMA I TISAK SVIH MATERIJALA:

PrintCom d.o.o. grafički inženjering, Tuzla

KRIZMA U RIMOKATOLIČKIM ŽUPAMA, HUŠINO, LUKAVAC, MORANČANI I ŽIVINICE

Uzorit kardinal msgr. Vinko Puljić, nadbiskup Vrhbosanske nadbiskupije pohodio je rimo-katoličke župe tuzlanskog dekanata i obavio krizmu u župi svetog Jurja - Morančani, na Tijelovo, 22. lipnja, u župi Rođenja Blažene Djevice Marije - Hušino, i u župi sv. Ante Padovanskog - Lukavac, 23. lipnja, dok je u župi sv. Ivana Krstitelja - Živinice 24. lipnja. Na ostalim župama bit će krizma tijekom srpnja. Sakrament svete krizme primio je 221 krizmanik (Hušino - 30, Lukavac - 60, Morančani - 69, Živinice - 62).

Kardinalu je u svim župama priređen svečani doček. Župnici: vlč. Veselko Župarić, vlč. Pero Iljić, vlč. Bartol Lukić i preč. Šimo Janjić pozdravili su kardinala msgr. Vinka Puljića te mu zahvalili na dolasku u njihovu župu.

U svim župama crkve su bile pune vjernika, posebno roditelja i kumova krizmanika. Prije svete mise i krizme nadbiskup je neposredno razgovarao s krizmanicima.

Kardinal je predvodio misno slavlje, uz koncelebraciju domaćih župnika i svećenika tuzlanskog dekanata.

Svojim nadahnutim propovijedima, svojim nadpastirskim riječima blagoslovio je i ohrabrio katolike tuzlanskoga kraja.

Kardinal msgr. Vinko Puljić uvijek vedar, uz blagi osmijeh, imao je za svakoga toplu, učiteljsku, očinsku riječ.

Plijenio je srce vjernika, koji su ga slušali uz želju da češće, kad mu poslovi i pri-like dozvole, obide njihove župe.

Slovensko istraživanje o vjeri i crkvi u sedam tranzicijskih zemalja

HRVATI 'VJERUJU' ODMAH IZA POLJAKA

Hrvatska je s Poljskom u samom vrhu ljestvice sedam tranzicijskih zemalja po religioznosti stanovništva. Slovenija je sa 60 posto nereligioznih na dnu s Mađarskom i Češkom, pokazalo je istraživanje ljubljanskog Centra za istraživanje javnog mnijenja i masovnih komunikacija, rađeno u suradnji s međunarodnim istraživanjem o religiji i Crkvi "Aufbruch der Kirche" Pastoralnog foruma iz Beča. Vođa slovenskog projekta dr. Niko Toš zaključuje kako pola stoljeća vladavine komunističkog sustava očito nije izbrisalo kulturne tragove, uzorke, tradiciju i vrednovanje koji se desetljeće nakon njegova raspada ponovno u cijelosti izražavaju.

Vjera u Hrvatskoj danas je drukčija od one prije 15 godina kada je bila dio jugoslavenske države, kaže Toš, što u velikoj mjeri pripisuje Domovinskom ratu.

Istraživanje pokazuje da potpunu vjeru u Boga najviše, 55 posto, izražavaju u Poljskoj, slijede Hrvatska (51), Slovačka (36), Litva i Mađarska (po 28), Slovenija (22) i Češka (15). Vjeru u postojanje Isusa izražavaju najviše u Poljskoj (76), Hrvatskoj (66), Litvi (52) i Slovačkoj (51). U izražavanju osjećaja Božje blizine na prvim mjestima su Hrvatska (67,9), Poljska (66,5) i Slovačka (47,1). Hrvatska je sa 64,5 posto na vrhu zemalja čiji stanovnici izražavaju povezanost s Crkvom, slijede Slovenija i Poljska (po 49,6).

Slovensku javnost iznenadili su podaci prema kojima je 60 posto nereligioznih. Nad tim se valja zamisliti jer živimo u zemlji s više od 70 posto katolika, upozorava dr. Petar Kvaternik iz Slovenskog biskupskog pastoralnog vijeća. Među slovenske osobitosti spadaju i podaci prema kojima većina vjernika smatra da se Crkva ne bi trebala baviti politikom. Filozofa dr. Andreja Kirna iznenađuje što više od deset posto vjernika ne vjeruje u zagrobni život i gotovo jednak postotak nevjernika u to vjeruje.

LJUBLJANA - Vlado ZAGORAC

WELTEOVA ZIMA I JOZIN MUJO

Krivo (o)gledao: Nikola J. IVANOVIĆ

Požali mi se minulih dana umirovljenik Josip WELTE, da mu je izuzetno hladno i da žuri do trgovine radi kupovine krznene bunde. Začudeno sam saslušao ovoga dragog čovjeka, ali mi nikako nije bilo jasno kako mu može biti hladno kada živa u termometru dostiže do 35, pa i više stupnjeva. I to u hladu! A, tko VAS tjera u hlad. Ha, ha, ha...?!

Na moje čuđenje, gospodin Welte se gorko nasmijao i naglasio: "Ama čovječe, kako mi ne bi bilo hladno kada sam primio mirovinu za prosinac prošle godine?"

Ah i taj PROSINAC, asocira na svašta nešto, pa i na prosjačenje, a umirovljenici se baš i nalaze na životnoj razini ubogih prosjaka.

Kad malo bolje razmislim, uz preduvjet da razmišljanje (nije) opasan sport, umirovljenik Joža je i dobro prošao. Moj sarajevski kolega Enver ČAUŠEVIĆ, je na otvaranju priredbe "SARAJEVSKA ZIMA" došao u kratkim hlačama, japankama i majici kratkih rukava.

Na začuđene poglede kolegica, kolega i ostale publike netko je priupitao: "Štooo je, što me tako gledate! Primio sam plaću za srpanj 1999. godine!"

Što se tiče plaća, umirovljenik Welte ima posebno pojašnjenje: "Za sebe i ostale umirovljenike sam siguran da smo mirovine zaradili i redovito u mirovinske fondove doprinosi uplaćivali. U ovom vremenu nisam baš siguran ni da su sve plaće zaradene, a o mirovinskim doprinosima da se i ne govori."

Što ćete, svak' se češe tamo gdje ga svrbi.

Na konstituirajućoj sjednici Općinskog vijeća Tuzla, u novom sazivu, ex-predsjedavajući Jozo GRGIĆ je, prozivajući nove vijećnike, gospodina, a možda i druga, jer je član SDP-a, Miju KEROŠEVIĆA, preimenovao u MUJU. Taj Jozin kiks je popraćen smijehom i nije poremetio nastavak rada, ali je izazvao različite komentare. Jedni su to okarakterizirali još jednim vidom ugrožavanja Hrvata, drugi doprinosom multietničkom karakteru Tuzle, treći najnormalnije to tretirali čitavim kiksom, što i jest. Najbitnije je da se gospodin/drug, inače Husinjanin, Mijo nije naljutio, a niti ugroženim osjetio.

Razmišljajući (opet to opasno i teško zanimanje - RAZMIŠLJANJE - op. N. J. I.) nešto malo više o nacionalnoj strukturi novog saziva Općinskog vijeća Tuzla, ostala mi je jedna veelikaaačka nejasnoća.

Jedan od vijećnika je i Ilica SEGAT, inače tajnik Općinskog odbora SDP-a Tuzla. Naime, nije mi jasno koji nacionalni korpus drug Segat reprezentira i predstavlja. Tijekom predizborne kampanje za minule lokalne izbore iz HDZ-a su se čuli prigovori da nije "kvalitetan" Hrvat. S druge strane, koliko znam, moj znanac Segat vuče talijanske korijene glede podrijetla.

Bez obzira na to što je član SDP-a, vjerujem da će pročitati, bar ovaj broj "Hrvatskog Glasnika", pa mi odgovor pripočiti do zaključenja narednog broja.

Nedavno sam bio nazočan jednom skupu žitelja lukavačke Mjesne zajednice Donji Bistarac ili, određenije rečeno, sela, u kojem je rođena i moja malenkost.

Međutim, uši mi je zaparalo to što su moji suseljeni taj skup nazivali zborom građana. Što će reći da je selo ostalo bez seljaka. No, kako je sve manje onih koji se i u Donjem Bistarcu bave seljačkim poslovima, a jaja, sir, mlijeko, kajmak... kupuju u trgovinama i na tržnicama, možda sam ja u krivu, pa je spomenuti skup i bio zbor građana. Nekada su se takvi skupovi nazivali zborovima birača, što je bliže istini.

Ostat će zapamćeno i u analima zapisano da je HKD "Napredak" Tuzla, u kojem vedre i oblače, generalni tajnik Juraj NOVOSIEL i president prof. dr. Miroslav PETROVIĆ, organiziralo aukciju slika hrvatskog slikara Smiljana POPOVIĆA.

Ton aukcije je davao Čazim SARAJLIĆ, direktor Međunarodne galerije portreta u Tuzli, ali i sam slikar. Međutim, lucidni i inventivni Čaze je proključio da bi uskoro moglo doći i do aukcije namještaja u generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Tuzli, pa je kod konzula Davorina ZAGORŠČAKA, koji godinama odbija dati intervju "Hrvatskom Glasniku", već rezervirao kabinetski stol i fotelju. Tek da se zna tko je tko, odnosno za koga su kabineti, a za koga obične kabine.

U petak, 16. lipnja 2000. godine, održana je političko-dijaloška tribina "NARODNE USMENE NOVINE", na kojoj je cijenjeni i uvaženi gost bio fra Petar ANDELOVIĆ, provincijal Bosne Srebre. Nažalost tribinu je pratilo samo tridesetak osoba, pa mi je zbog toga, kao organizatoru tribine i voditelju razgovora prigovoreno.

Bez namjere da se pravdam, želim pojasniti da su uzroci tome utakmice na europskom nogometnom natjecanju, ali i činjenica da je tribina zakazana za petak, što bi na prvi pogled mogao biti propust organizatora. Međutim, to je bio jedini slobodan termin koji je ujak Anđelović mogao izdvojiti za gostovanje, pa nije bilo drugog izbora.

Lica i naličja jedne smjene

Zašto ni(je) kriv Muhamed ef. Lugavić?

"Preporod", islamske informativne novine, u znak potpore onima koji su smijenili Muhameda efendiju Lugavića, sa funkcije glavnog imama Medžlisa Islamske zajednice Tuzla, postavlja u naslovu pitanje:

Zašto je Muhamed ef. Lugavić u boljim odnosima s fra Petrom Matanovićem, (gvardijanom Franjevačkog samostana Tuzla - op. a.) i **protojerejom Nikolajem Markovićem**, (sindelom i v.d. Arhijerejskog zamjenika tuzlanskog - op. a.) **nego s multijom Kavazovićem?**

Zatim u jednom međunaslovu slijedi i pitanje: **"Zašto su Ivo Divković**, (predsjednik Općinskog odbora SDP-a Tuzla), **Mišo Božić**, (predsjednik SGV-a - Pokreta za ravnopravnost Tuzlanskog kantona) i **Vlado Šantak**, (član Republikanske stranke u Tuzli) **za Muhamed ef.?**

Uz još niz pitanja i ocjena, te kritika upućenih na adresu efendije Lugavića, Forum građana Tuzla i Vehida Šehića, te BOSS-a, MBO-a, Republikanske stranke, SGV-a, gvardijana Matanovića i medija koji su pružili potporu, prije svega, čovjeku i građaninu Muhamedu Lugaviću, pa tek onda vjerskom službeniku, "Preporod" više otvara nova pitanja, na koja ne nudi odgovore, nego što realno odslikava temu koju jednostrano i pristrano obrađuje.

Čitajući spomenuti naslov, nametnulo mi se osobno pitanje: **"Jesam li u boljim odnosima sa svojim prijateljima, sa efendijom Lugavićem, protojerejom Nikolajem, gvardijanom Matanovićem ili sa svojim direktorom i urednikom Sina- nom Alićem?"**

Sa prijateljima i gore spomenutim, također prijateljima, zaista sam u boljim odnosima nego sa urednikom. Sa urednikom Alićem, počesto

dođem u sukob, jer je riječ o odnosima nadređenog i podređenog na istom poslu, a sa prijateljima nemam sukoba. Život i poslovi ih ne nameću! Da i sa njima dođem u poslovne odnose, sasvim je izvjesno da bi prijateljstvo bilo pokvareno.

Uostalom, narod je davno rekao: **"Služba je služba, a družba je družba!"**

Pitanje: **"Zašto su Ivo, Mišo i Vlado za Muhamed ef.?"**, djeluje mi više nego šokantno. Samo po sebi nameće mi se zaključak, koji neću prihvatiti, da ni ja ne smijem biti za efendiju Lugavića, da ne smijem biti prijatelj sa Mešom, Mirzom, Hasanom, Čazimom, Farukom, Fatm- irom, Vehidom, Nijazom...

Nije mi poznato, a lako je i bez provjere zaključiti, zašto su Ivo, Mišo i Vlado za efendiju Lugavića. Ja sam za Muhamed efendiju Lugavića, zato što je dobar i drag čovjek, što je tolerantna i razumna osoba..., što je islam koji On propovijeda blizak i onima koji ne pripadaju ovom civilizacijskom i vjerskom krugu.

Poslije svega što se dešavalo i dešava dobrom čovjeku Muhamedu Lugaviću, još uvjereniji sam da će se njegovo djelo, bar u Tuzli, dugo pamtili i spominjati. Njegovi progonitelji, bili oni na vjerskim dužnostima ili u novinarskom poslu, završit će na smetlištu povijesti, kao i mnogi njima slični.

Saznao sam i podatak da su prije dvije godine ili nešto malo više od toga u Medžlisu IZ Tuzla obavljani izbori, a da je na izbore izašlo 2.800 do 3.000 članova.

Prilikom potpisivanja peticije u znak podrške efendiji Lugaviću, svoje "ZA" izreklo je 4.100 TUZLAKA. I ove usporedne cifre mnogo govore.

N. J. IVANOVIĆ

Krizma u Živinicama

PETA SMOTRA IZVORNIH FOLKLORNIH SKUPINA BOSANSKOHERCEGOVAČKIH HRVATA

Dana, 30. lipnja i 1. srpnja 2000. godine održana je V. smotra Izvornih folklornih skupina Hrvata BiH u Domu kulture "Stjepan Tomašević" u Jajcu. Odaziv na Smotru je bio zadivljujući, tako da je 35 izvornih folklornih skupina u narodnim nošnjama okitilo kraljevski grad Jajce.

Skupine su bile iz: Jajca, Livna, Čitluka, Bo- ća, Kreševa, Novog Travnika, Čapljine, Vareša, Busovače, Širokog Brijega, Tomislavgrada, Ljubuškog, Tolise, Ilijaša, Ploča, Mostara, Domaljeva, Uskoplja, Konjica, Fojnice, Kupresa, Oštre Luke Boka, Stoca, Bihaća, Usore, Žepča, Rame, Tuzle i Kaknja.

Zbog brojnosti sudionika smotra je trajala dva dana. Skupine su predstavljale izvornu nošnju, igru, pjesmu, svirku i običaje svoga kraja. Na spomenutoj smotri sudjelovala je i izvorna folklorna skupina Društva "Hrvatski dom" Ljepunice, koja je, po izjavi kompetentnih, bila među najboljima. Lijep je to bio doživljaj u našem kraljevskom gradu čuti i

vidjeti šarolikost i ljepotu nošnji i običaja Hrvata naše domovine Bosne i Hercegovine. Ja sam to tako duboko doživio, gledajući sa zidina grada preko tornja sv. Luke na veličanstveni vodopad Plive, koja kao da se htjela sakriti pred uviranje u stijene od srama pred nepotrebnim i besmislenim ratom čiji su tragovi na svakom koraku.

Vjerojatno je velik broj sudionika iznenadio i nadmašio mogućnosti i iskustvo organizatora i domaćina, jer se očekivala bolja organizacija, unatoč posljedicama rata, više misleći na kraljevski grad i organizatore smotre: Hrvatsku maticu iseljenika RH, Hrvatsku maticu iseljenika u F BiH, Hrvatsku kulturnu zajednicu u F BiH i Srednjobosansku županiju.

Predstavnici Tuzle putovali su s g. Josipom Šimićem, predsjednikom i g. Zvonkom Bosan- kićem, glavnim tajnikom Hrvatskog doma.

Zvonko Bosankić

ANATOMIJA MUČKA

ŠTO ĆE NAM VANZEMALJCI AKO NISU BOLJI OD NAS?

Posljednjih tjedana dogodili su se prvi proplamsaji kritičkog odnosa spram politike međunarodnih zvaničnika u BiH. Čak su i neki tzv. neovisni mediji, koji žive na inozemnom kešu, uputili oštre kritike u povodu nakane OSCE-a da se višeečlanim izbornim jedinicama betonira političko stanje u BiH. Otvoreno je, čini se, novo poglavlje preispitivanja uzroka i posljedica za tapkanje u mjestu Daytonskog sporazuma. Dosad su kritike adresirane na nacionalističke oligarhije, koje po svojoj prirodi ne begenišu BiH, te na Daytonski sporazum, čiji je jedini kvalitet dosad - što je bolji od rata.

Inozemne institucije su posljednjih godina u BiH izgradile moćnu medijsku infrastrukturu za razvaljivanje nacionalizma. Neselektivnost udara se može porediti s početcima Titove vladavine, kada su potušena čak i nacionalna kulturna društva. Dovoljno je izanalizirati napise tzv. neovisnih medija o operi "Hasanaginica" pa uočiti kako su svaki Hasan i njegova aginica a priori ekstremni članovi SDA. Medijski pritisak na pozitivna obilježja nacionalnog identiteta teško je uočiti prema bh. kulturi sa srpskim i hrvatskim podznakom. Strategija da se nacionalizam ruši blasfemijom nacionalnih obilježja može produbiti destruktivni zajednički vrijednosti. Umjesto da se nacionalne kulture afirmiraju u ozračju zajedničkog, one se gotovo imenuju kao uzročnici zla u BiH. Ova neodrživost bi mogla uzrokovati nove frustracije. To nije put za uklanjanje nacionalizma, samim tim što je BiH i ustavno i neustavno država triju nacija. Pravo je čudo kako se inozemna pamet nije dosjetila da BiH može ponovno biti multinacionalna tek sa zakonskim ustoličenjem mehanizama koji afirmiraju zajedništvo i sankcioniraju nacionalizam. Kao što je OSCE nametnuo da na stranačkim listama mora biti jedna trećina žena, mogao je nametnuti i da liste moraju biti multinacionalne. Kakav bi to bio HDZ u kome bi bilo Bošnjaka i Srba, ako bi ih uopće bilo? Mogao bi OSCE uvažiti i revolucionaran prijedlog mr. Suada Arnautovića da se biračko pravo oduzme onima koji koriste tuđu imovinu, a čiji glasovi su glavna potpora nacionalizmu... Da ne govorimo o općim mjestima tipa Obrasca P2, nacionalnog, a ne građanskog glasanja za Predsjedništvo BiH, nekonstitutivnosti bh. naroda u cijelom BiH, itd. - što je isključiva zasluga protektora BiH. Dakle, kada pucamo po nacionalizmu valja imati u vidu ponašanje inozemnih faktora koji, tko zna iz kakvih mističnih razloga, (p)održavaju zakonski okvir za opstanak ovog koncepta. Zabrana upotrebe jezika mržnje u kampanji, ili obećanje da će multinacionalne stranke dobiti potporu, i sl. - više su formalne nego bitne pojave. Što briga SDA - HDZ- SDS tko će platiti tiskanje izbornih plakata kad je to suma koju oni ne vide golim okom?! A "jezik mržnje"? Pa to je nadideno! Vrijeme odvojenosti je učinilo da se bh. narodi dobro osjećaju u stajskom smrdu etnonacionalne palanke. Mržnja je bila sredstvo, a ovo je već glasačka robotika. Nesvijest ne može izvesti promjene, dok joj se svijest ne nametne. Što će nam vanzemaljci ako nisu bolji od nas?

Drugi rafal optužbi za impotenciju Daytona tiče se samog "Daytona". Kad bi se ispoštovalo sve što je potpisano u rodnom gradu aeroplana, promjena Daytonskog sporazuma bi se podrazumijevala. Pa ne bi valjda slobodarski srpski narod pristao da živi u Republici Srpskoj koja je nastala na genocidu i ratnim zločinima?! To je stvar nacionalne časti, zar ne?! Sudeći po pet traljavih godina, politički "Dayton" se u BiH nikada neće ostvariti. Treba ga doigraditi. To ne može učiniti dr. Silajdžić, kao član nacionalističke koalicije; to neće učiniti aktualni srpski i hrvatski predstavnici, jer im je postojeće stanje svjedok da su ostvarili zacrtane ciljeve. To jedino može nametnuti međunarodna zajednica. Onako kako je to učinila prilikom zaustavljanja rata u BiH. Sada su bitno drugačije okolnosti. Demokratska Hrvatska i vojno slomljena Srbija ne bi ni trepnuli kada bi međunarodna zajednica sprovela ukidanje entiteta i kantonizaciju BiH, po modelu Federacije. Kraljević Marko bi koji tjedan galamio po Banjoj Luci ili Trebinju i sve bi se učas sleglo u sili prilika. No, inozemni zvaničnici nisu voljni da misle izvan otrcanih fraza tipa - bit će, bit će. Dakle, Daytonski sporazum nije loš zbog onih što ga ne sprovode, već zbog onih koji su omogućili da se ne sprovodi, a koji su i formalno i pravno njegovi autori i tutori.

Krajnje je vrijeme da domaća inteligencija, koja se mlitavo razvlači po anemičnim okruglim stolovima, uoči nekritičku ispraznost čavrljanja o sekundarnim temama. Ovdje se barem zna tko je koka a tko jaje, pa ne možemo pričati o mučku, a da ne pretresemo kokine jajnike. Imamo desetine tzv. nevladinih organizacija, imamo filozofa na izvoz, ali nitko ne smatra da bi valjalo organizirati javnu raspravu na temu o ulozi međunarodne zajednice u blokadi demokratskog i europskog razvoja BiH. Postoje vrlo konkretni pokazatelji o raskoraku između onoga što se priča i onoga što se radi.

Piše: **Fatmir ALISPAHIĆ**

BOSNA NA ATLANTIDI

DA LI JE PROPAO ANEX 7?

Na okruglom stolu Međunarodnog foruma "Bosna" koji je nedavno održan u Doboju govorilo se i o pitanjima povratka prognanih, a jedan od diskutantata je upitao: Tko kaže da predstavnici međunarodne zajednice misle isto kao i mi koji želimo povratak svih na svoje i obnovu BiH u njenim civilizacijskim kvalitetivima? Ovo neobično pitanje je pokušalo proširiti objektiv gledanja na tromost i blokadu procesa povratka, što se dosad isključivo pripisivalo etnonacionalnim oligarhijama.

Statistički pokazatelji nemilosrdno upozoravaju da je projekt povratka prognanika vjerojatno - propao. Anex 7 Daytonskog sporazuma ne može se smatrati realiziranim čak i ako bi se svi koji to žele danas vratili svojim kućama. Zašto? Pa zato što su u međuvremenu na desetine hiljada prognanika izgubili očajničko strpljenje i otišli u nepovrat. Njima, ali i mnogim mladim ljudima koji nisu prognanici, međunarodna zajednica je blagonaklono izišla u susret nudeći im utočište u prekoceanskim zemljama. Neka se svatko od nas prisjeti svojih prijatelja i poznanika koji danas žive u SAD, Kanadi ili Australiji, pa će osjetiti stvarnu dimenziju gubitka. Riječ je o zemljama koje već nerado otvaraju useljeničke kapije, ali svesrdno podržavaju globalne projekte.

Društvena, politička i medijska hipokrizija u BiH blokira mogućnost kritičkog prigovora o ovoj temi. Etnonacionalne oligarhije to ne čine jer im politički opstanak ovisi o zadržavanju postojećeg stanja. Demokratska alternativa se marionetski splela u snishodljivo glorificiranje međunarodnih poslova u BiH, tako da se njen kritički sud može smatrati paraliziranim. Brojni mediji i tzv. neovisni intelektualci bukvalno žive na međunarodnoj pomoći, pa im se ekonomski ne rentira čačkati po vlastitom šljabuku. Time se krug šutnje o sve izvjesnijoj propasti anexa 7 zatvara. Dakako, ovim racionalnim razlozima valja dodati i jedan emotivni moment: priznavanje poraza procesa povratka podrazumijeva kraj Bosne i Hercegovine kakvu smo poznavali; to znači uvažavanje realiteta ostvarenog genocidom i monstruoznim povredama ljudskih prava. Da li međunarodna zajednica uistinu vjeruje da je moguće novcima kupiti povijesni sud o njenom sudjelovanju ili nečinjenju u ratu protiv BiH? Tko zna... Ako su ratni zločinci u Hirošimi ili Vijetnamu dobili epitet "obrane svjetskog poretka", moguće je da će uništenje BiH sutra netko proglasiti europskim interesom.

Bez obzira na to što danas, nakon razarajućih posljedica vanjske i unutarnje agresije na BiH, vrlo malo možemo učiniti da izmijenimo tijek sudbine, bilo bi časno makar staviti do znanja da razumijemo, ali ne prihvaćamo tu bolest od koje se umire.

Uoči pete obljetnice Daytonskog sporazuma valja se zapitati dokle smo stigli. Od 753.230 prognanih koji su živjeli na području današnje Republike Srpske vratilo se 2,4%, i to uglavnom u pogranične dijelove. Pa čak i da nisu prognani ljudi, već dugovječne kornjače, pitanje je da li bi doživjele povratak kućama. Od običnog insana ne može se očekivati da do besvijesti žrtvuje godine svog kratkog života za neizvjesnost povratka. Trbuh je jači od patriotizma i stoga je razumljivo što ogroman broj prognanih za svagda svlja porodična gnijezda daleko od BiH. Podatak da se broj Bošnjaka u biračkom tijelu RS upolovio od 1997. najbolje ilustrira opadanje interesiranja za BiH. Prepolovio se i broj glasača van zemlje. Ti ljudi, njih oko 150.000, očito je, svoj život više ne vide u otetoj im domovini. A što reći za preko 60 posto mladih ljudi koji su se u jednoj anketi izjasnili da bi napustili BiH ako bi im se za to pružila prigoda? U svoje domove se nije vratila ni desetina od 48% stanovništva BiH koje je protjerano ili izbjeglo. A pitanje je dokle će, u nedemokratskom i segregacijskom ambijentu, izdržati i oni koji su se vratili. ... Da ne spominjemo pojavu komercijalizacije prava na povratak, trgovine kućama i stanovima, posebno na teritoriju gdje Bošnjaci čine većinu.

Predstavnici međunarodne zajednice u BiH vrlo efikasno umiju koristiti svoje ovlasti u sferama koje ih zanimaju. Prisjetimo se kako je maestralno maknut Poplašen, ili ukinut Erotel. No, kad je riječ o procesu povratka, ili pak zadržavanju nekonstitutivnosti građana BiH u vlastitoj državi - ključari naših sudbina kvalitetno glume nespособnost. U globalnim razmjerima, pet ili deset godina ne znači ništa za realizaciju nekog projekta. Ovo društvo je, izuzimajući časne izuzetke, već dovedeno pred svršen čin. Danas se o temeljnom pitanju opstanka BiH uglavnom mutavo šuti. Sutra ako konzilij vampira konstatira smrt BiH, neće imati tko da progovori. Tada ćemo, sine, živjeti na Atlantidi.

Piše: **Fatmir ALISPAHIĆ**

hrvatska
demokratska
zajednica

croatian
democratic
union

IZBORNA SKUPŠTINA

Vi. izborna skupština općinske organizacije HDZ Tuzla održana je u subotu, 1. srpnja 2000. godine u Hotelu "Tuzla".

U Općinski odbor izabrani su:

Dr. Jozo Budimir, Ivica Marinović, Dragan Petrović, Anto Jurić, Damjan Nišandžić, Božo Čajić, Danijela Banović, Anto Grbić, Anto Pranjic, Marjanko Divković, dr. Vlado Madžarević, Mara Cvijetić, Stjepan Vilušić, Pejo Martinović, Marko Kovačević.

U Nadzorni odbor izabrani su:

Nevenka Kamenjašević, Vid Božić, Ivica Petrović, Marko Jokić, Jozo Mandić.

HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA
Općinski odbor Tuzla

JEDNOGLASNA ODLUKA

SVEUČILIŠTE NORTHWESTERN U SAD ODLUČILO
NAČELNIKU OPĆINE TUZLA SELIMU BEŠLAGIĆU

DODIJELITI TITULU POČASNOG DOKTORA PRAVNIH ZNANOSTI

Rektor Sveučilišta Northwestern iz Chichaga, u Sjedinjenim Američkim Državama, Henry Bienen (Henri Binen), obavijestio je načelnika Općine Tuzla Selima Bešlagića - da je Odbor upravitelja Sveučilišta, na preporuku Senata, odlučio da će se svečana ceremonija dodjele počasnog doktorata pravnih znanosti Selimu Bešlagiću održati 16. lipnja 2000. godine.

U svome pismu Selimu Bešlagiću rektor Sveučilišta Northwestern Henry Bienen, između ostalog, kaže:

- Svakog lipnja Sveučilište Northwestern tradicionalno dodjeljuje počasne doktorate malom broju osoba koje su dale izuzetan doprinos u oblasti koju cijeni Sveučilište. S obzirom da je ideja da Vam se dodijeli počasni doktorat prava potekla od strane Sveučilišnoga Senata, uz jednoglasno odobrenje od strane Odbora upravitelja, ova Odluka predstavlja želju, kako akademskih tako i udruženih odjela Sveučilišta da se priznaju Vaši istaknuti rezultati. Čestitam Vam na priznanju i na Vašim izuzetnim uspjesima - kaže se u pismu rektora Sveučilišta Northwestern Henryja Bienen.

SEKTOR ZA INFORMIRANJE OPĆINE TUZLA

"IGRAONIČARI" NA ODMORU ILI...?

KONCEM LIPNJA "IGRAONIČARI"
SU ZAOKRUŽILI SVOJ RAD.

U organizaciji Udruge "Hrvatska žena" pri Društvu "Hrvatski dom", i od listopada prošle godine, "Igraoničari" su se subotom skupljali i družili. Kroz igru, pjesmu, pokret, pripovijetke i raznovrsne stvaralačke aktivnosti, radili su na razvijanju prijateljstva, te psihofizičkim i kreatorskim sposobnostima "Igraoničara". Rad na njegovanju osjećaja pripadnosti određenoj etničkoj skupini, ljubavi prema tradicijskoj baštini tradicijskim vjerskim običajima, rezultirao je dvjema vrlo uspješnim prigodnim priredbama i izložbama. Sudjelovali smo i u Pokladnoj povorci.

Obogaćeni druženjem, "Igraoničari" su se rastali veseli i sa željom da se u rujnu opet okupe, u još većem broju, i s novim sadržajima?

Za "Igraonicu"
Evica Cerić

HRVATSKA SELJAČKA STRANKA

BOŠNE I HERCEGOVINE

SAOPĆENJE ZA JAVNOST

U Orašju je dana 27. lipnja 2000. godine održan sastanak predstavnika Posavske demokratske stranke (PDS) i Hrvatske seljačke stranke BiH (HSS BiH) u povodu definiranja uvjeta i potpisa Protokola o prisajedinjenju PDS-a HSS-u BiH.

Nakon sastanka predsjednici stranaka su održali Konferenciju za novinare, kojom prigodom je predsjednik PDS g. Mika Damjanović priopćio Odluku Glavnog odbora svoje stranke da se sa kompletnim članstvom i infrastrukturom priključi Hrvatskoj seljačkoj stranci i u okviru njezine djelatnosti ostvaruje svoju političku volju. Na ovaj korak, u PDS-u su se odlučili, kako je rekao, prvenstveno zbog toga što su programi dviju stranaka u bitnim elementima - podudarni, a potom i zbog želje članstva da svoju političku djelatnost ostvaruju ne samo na regionalnoj razini, nego i na razini cijele Bosne i Hercegovine. Uvjereni su pri tom da je HSS BiH, s obzirom na njenu tradiciju u Posavini i politički Program, jedina politička snaga koja - dugoročno gledano, može definirati i štiti interese posavskog stanovništva koje je u najvećoj mjeri usmjereno ka poljoprivrednoj proizvodnji.

Gospodin Ilija Šimić, predsjednik HSS BiH je, na Konferenciji za novinare, iskazao zadovoljstvo činjenicama da se jedna značajna regionalna stranka sa dva zastupnička mjesta u Županijskoj Skupštini, odlučuje uključiti u političku misiju HSS BiH, odajući pri tom priznanje njenim kadrovima za razumne poteze.

Govoreći o gospodarskoj situaciji u BiH, Šimić je naglasio da se na državnoj razini vrlo malo pozornosti posvećuje poljoprivredi kao jedinoj grani privrede za čije potpunije aktiviranje nisu potrebna velika sredstva, nego dobro organiziran i sustavniji odnos nadležnih institucija. Favorizirajući Radićevsku formulu obiteljskog gospodarstva, kao onu koja može postići najbrže i najbolje efekte u ozdravljenju društva, Šimić je naglasio i potrebu reafirmiranja određenih oblika udruživanja poljoprivrednih proizvođača i obnovu zadrugarstva radi uspostave zdrave komunikacije ove kategorije gospodarstvenika s predstavnicima državnih organa kojima je u nadležnosti resor poljoprivrede. Na kraju, Šimić je naglasio da želi skrenuti pozornost i državnih organa i međunarodne zajednice na potrebe organiziranijeg nastupa u ovoj oblasti, veći angažman stručnjaka i organiziranje proizvođača, kako bi se stvari pokrenule s mrtve točke.

Konferenciji su prisustvovali i članovi regionalnog rukovodstva HSS g. Franjo Blažanović i Mladen Petrović koji su, također, istaknuli da će HSS davati inicijative i nuditi projekte za unapređenje stanja u oblasti poljoprivrede, a upućen je i apel kreditnim institucijama da podrže projekte iz ove oblasti, jer će se na taj način stupanj uposlenosti dići na znatno veću razinu. Takav odnos bi, kako je rečeno, bitno pospješio opredjeljenje mladih ljudi da se vraćaju u mjesta predratnog življenja, a povratak je goruća tema za Posavinu i jedino je, ukomponiran sa poljoprivredom, može učiniti održivom.

Sarajevo, 28. 06. 2000. godine
Za HSS BiH
mr. Ilija Šimić - predsjednik

GINEKOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE "MEDIC"

Prof.dr. Nisveta Alispahić
specijalista za ginekologiju i akušerstvo

U ginekološkom savjetovalištu "Medic" prof.dr. Nisveta Alispahić možete obaviti:
ginekološki pregled, kontrolu trudnoće, ispitivanje i liječenje neplodnosti, dijagnostika (ultrazvuk, PAPA, kolposkopija, spermogram, test na trudnoću, pregled vaginalnog sekreta).

Ginekološko savjetovalište radi ponedjeljkom, srijedom i petkom,
od 9 do 12 i 17 do 19 sati, a subotom od 9 do 13 sati.

Na telefone
090 - 149-514 i 217-927
možete zakazati posebno vrijeme samo za vas.
Tuzla, Batva, Ive Andrića br.11

CZESTOCHOWIE
GUERNICA
NITRA
PECZ
PLOIESTI
SUBOTICA
TUZLA
OSIJEK
CHILDREN THEATRE IN OSIJEK
CROATIA

MEĐUNARODNI FESTIVAL AMATERSKIH DRAMSKIH SKUPINA MLADIH OSIJEK

Iz Ljetopisa Opće gimnazije, KŠC, sv. Franje
Direktorica Marica Petrović

Bosanska koleda

U Osijeku je od 23. do 28. lipnja održan 2. međunarodni festival amaterskih dramskih skupina mladih. Iz Tuzle su išle tri predstave i to dvije u izvođenju Dramske sekcije Opće gimnazije, KŠC sv. Franje i jedna u izvođenju alternativne scene "Pat".

Prvi festival održan je u Pforzheimu u Njemačkoj, a slijedeći će, prema dogovoru gradskih poglavarstava, biti održan u Tuzli. Gospođa Jasminka Novak-Kovač, pročelnica upravnoga odjela za društvene djelatnosti Osijeka rekla je da je zamisao ovoga festivala kulturno povezivanje s Hrvatima

izvan Hrvatske te kretanje k zbližavanju mladih Europljana, a g. Zlatko Kramarić, gradonačelnik Osijeka istakao je da suradnja između gradova sudionika nije političke prirode, "već je isključivo riječ o stvaranju boljih društvenih odnosa i komunikacija među mladim Europljanima".

Pet dana su učenici iz KŠC-a, vođeni svojim profesoricama Cerić i Petrović, prijateljevali s Poljacima, Bascima, Rumunjima, Slovacima, Mađarima, Česima i ostalim sudionicima ovoga festivala.

Sve je bilo sjajno organizirano. Svaki dan izdavan je bilten o prethodnom danu, te zidne novine i plakate za slijedeći dan, a nakon svake predstave vođeni su kritički osvrti za okruglim stolovima. Službeni jezik festivala bio je engleski. Svi sudionici bili su akreditirani, što im je omogućilo, između ostaloga, besplatno korištenje gradskoga javnog prijevoza.

Dramska sekcija KŠC-a imala je već u subotu prvi nastup, Čehovljevu komediju

Čehov: prosidba

Prijatelji iz Poljske čestitaju koledarima

"Prosidba" u izvođenju I. Kovačevića, K. Tadić i S. Filipovića. Redatelj i scenograf, M. Petrović.

U Biltenu 3, Tatjana Polgar je napisala: "Prosidba je jedna od četiri Čehovljeve komedije - jednočinke, koju su glumci iz Tuzle odlično obradili prilagodivši je njihovom kraju. U predstavi su unijeli tipični bosanski izgovor i bosanska imena i tako dočarali život ljudi u tom kraju. (...) Sudeći po reakciji publike, predstava je dobro prihvaćena što pokazuje da se trud glumaca iz Tuzle isplatio i da su pronašli pravu temu za vruće ljetne dane. Za vrijeme predstave se i sama publika upustila i barem na trenutak živjela u njihovom svijetu".

Okrugli stol o ovoj predstavi bio je vrlo posjećen i uspješan. Mnogo pitanja i sugestija, radoznalih zapažanja i ohrabrujućih kritičkih osvrta.

Drugi nastup je bio u nedjelju s predstavom "Bosanska Koleda",

Vokalne solistice: G. Petrović, D. Ahmedić i I. Lešić (za glasovirom).

Sudjelovali su: B. Poljašević - klarinet, T.

Stjepić - prim, T. Pejić - Katarina Kosača, S. Pavlić - plesni segment.

Ostali sudionici: K. Tadić, B. Mitrović, I. Kovačević, D. Jurić, S. Filipović

Voditeljice: E. Cerić i M. Petrović; Redatelj, scenograf, pisac teksta i glazbe: E. Cerić, Monolog Katarine Kosače napisala: M. Petrović.

Sinteza riječi, glazbe i pokreta u trodjelnoj formi:

Prvi dio: Prošlost

a) Dvorčakova večer na temu iz 9. Simfonije
b) koreografski pokreti na odabranu glazbu
c) Katarina Kosača - monolog I

Drugi dio: Sadašnjost

- Koledari - stanje u Bosni

Treći dio:

a) Nada u bolje sutra - prilagođeno na melodiju "Neka cijeli svijet zna".

b) Katarina Kosača - monolog II

U Biltenu 4, Ana Antunović napisala je: "Predstava "Bosanska koleda" u izvedbi KŠC sv. Franje iz Tuzle, BiH, najviše je dotaknula ideju i bit ovoga festivala, a to je prožimanje nacionalne kulture. (...) Ideja predstave - iskazivanje domoljublja i promicanje

Katarina Kosača

nacionalne kulture zaslužuje svaku pohvalu."

Na okruglom stolu bilo je interesa za nošnju, pokrete i tekst. Gospođa Ljerka Hedl, jedna od organizatorica Festivala priznala je da do te večeri nije ništa znala o Kraljevoj Sutjesci čije ime nosi njezina ulica. Mladi glumci iz drugih jezičnih područja, iako nisu razumjeli poruku, došli su na scenu i srdačno čestitali, podržavajući tuzlanske gimnazijalce.

Sudionike Festivala primio je gradonačelnik Osijeka g. dr. Zlatko Kramarić, a zadnju večer organiziran je veliki party u disco baru "Vega" do 00. O neformalnim svakodnevnim druženjima uz glazbu da se i ne govori!

Ovakav vid povezivanja mladih ljudi i pokazivanje njihove kreativnosti, u ovom slučaju scenske djelatnosti, ima veliki kulturni i pedagoški značaj. To je prilika da mladi pokažu svoje izvannastavne interese i mogućnosti.

Opća gimnazija pri KŠC sv. Franje iz Tuzle nije bila jedina gimnazija. Zapravo je većina sudionika bila iz europskih gimnazija.

Društvo Hrvatski dom bilo je pokrovitelj boravka naših glumaca u Osijeku. Iz Tuzle smo putovali autobusom s Alternativnom scenom "Pat" iz Omladinskoga doma, Tuzla (Velika hvala gospođi M. Tahirović!), a vratili smo se samostanskim Caritasovim kombijem i ravnateljjevim autom. U nedjelju su profesori, Ivanić, Knežević, Matanović i Antunović došli, kao pojačanje, i bodrili glumce.

Jedno veliko iskustvo i zavidan uspjeh stoji upisano u Ljetopisu Opće gimnazije KŠC sv. Franje u školskoj 1999/2000.

Radost na licima gimnazijalaca

MEĐU BOSANSKIM HRVATIMA U PEČUHU

Piše: **Anto CIGELJEVIĆ**

(Nastavak iz prošlog broja)

TRI STOLJEĆA SNJEŽNE GOSPE PEČUŠKE

Nema ljepšeg pogleda na Pečuh no što je sa Brdice, odakle puca uistinu nezaboravan pogled: prvi na staru Bošnjačku četvrt, crkvu Svih Svetih, crkvu Svetog Augustina i cijelo Budimsko predgrađe, gdje su stoljećima obitali Hrvati podrijetlom iz Bosne. Grad se gubi u izmaglici, bez prestanka mijenjajući lik, a crkva posvećena Snježnoj Gospi na Brdici stoji sveprisutno zagledana nad njim u daljini.

Tom skladnom suvremenom zdanju teško je odrediti dob. Samo je barokna unutrašnjost odaje, premala da primi iskrene štovatelje zaštitnice. Zato je tu ledina, sve do križa uza stijenu što se strmo nadnosi nad klancem.

Potok, na kojemu su pralje bijelile rublje, a njegova snaga pokretala vodenice, i sada otječe uza žubor. Kao vrijeme. Samo trajne vrijednosti, poput ove, ostaju - zauvijek. I postaju simbolima.

Budimskom je predgrađu pripadalo još nekoliko crkava, što najbolje govori koliko su Hrvati držali do vjere. Među njima je, međutim, ova posebno znamenita, gotovo zaštitni znak Pečuha: zavjetna crkva Snježnoj Gospi, Snježna Gospa Pečuška, što se mlada i nakon tri stoljetnog hoda povijesti, k plavom pečuškom nebu uzdiže bjelinom i što se nadaleko bijeli s Brdice, podjednako simbol, zaštitnica i zavjet, od kuge odjetnica, orijentir u prostoru i vremenu. Podigli su je Hrvati daleke 1697., kada su činili apsolutnu većinu stanovništva Pečuha!

JEDAN OD NAJZNAČAJNIJIH SPOMENIKA KULTURE PEČUHA - Višestoljetna crkva "Snježna gospa"

Te godine udari žestoka kuga na Pečuh. I kada je kuga jenjala, zakleli su se Hrvati da će graditi crkvu, kako bi ih Bog očuvao ovakve nevolje. Što su rekli nisu porekli. Pečuški Hrvati počeli su graditi zavjetnu crkvu Snježnoj Gospi čim je malo jenjala kuga u gradu. Malo i veliko, staro i mlado, na ramenima na rukama svojim su nosili kamenje, pijeska, vapno i građu na Brdicu, i sazidaše crkvicu.

Kuga je, uistinu, zauvijek prestala harati, a na Brdici se otad uzdiže snježnobijela crkvice koju su naši ljudi podigli svojim rukama. Crkva je mjesto gdje su se svake godine o Velikoj Gospi hodočasnici iz Pečuha i okolice okupljali na svetu misu i na molitve. To čine i danas i ta svetkovina traje dva dana. Zavojitim brdskim ulicama kreću kolone hodočasnika noseći u ruci kamen, grumen...

PROBUĐENA VJERA U LJUDIMA

"Mi, Hrvati Pečuha", kaže Marija Bošnjak, "doživljavamo nešto novo, vrlo lijepo. Poslije mnogo godina polako se vraćamo vjeri, crkvi, Bogu. Privikavamo se ovom novom stanju jer je vjera bila mrtva ili jako prigušena tijekom proteklih pedeset godina. Zahvaljujemo dobrom i plemenitom svećeniku Marku Bubalu, proganatom iz Tordinaca kraj Đakova, u Hrvatskoj, koji je kod nas u Pečuhu stekao privremeni dom, nažalost, zbog ratnih razaranja pet je godina bio prinuđen ostati u Madžarskoj. Na molbu ovdašnjih Hrvata, velečasni Bubalo je služio svete mise, obavljao sprovode, krstio, vjenčavao... ne samo u Pečuhu, već diljem Madžarske, na našu veliku radost. Mnogo truda, on je uložio da i našu djecu obrati k Bogu. Tako su, 4. svibnja 1991., bila je nedjelja, maturanti Hrvatske gimnazije "Miroslav Krleža" svoju maturu započeli slavljem svete mise. Okupilo se mnoštvo ljudi, lijepa crkva časnih sestara Notredamki, gdje se svake nedjelje slavi misa na hrvatskom jeziku, je postala pretijesnom, stigli su Hrvati iz cijele Madžarske, jer ovu ustanovu pohađaju djeca iz cijele naše zemlje, i svi su se zajedno molili i pjevali na materinskom jeziku. Bilo je to pravo slavlje, veliki blagdan za sve nas".

"Opet u nedjelju, ali 20. studenog te godine, u osamnaest sati, dogodilo se nešto što nikada ne možemo i nećemo zaboraviti, što je posebna radost za nas pečuške Hrvate", nastavlja gospođa Eva Filaković. "Tada je velečasni Bubalo prvi put slavio svetu misu u crkvi "Uznesenja Marijina". Od tada se radujemo mi, pečuški Hrvati, jer imamo priliku slaviti Boga na svome materinskom jeziku".

U crkvi "Marijina Uznesenja" svete mise na hrvatskom jeziku služe se svake, u crkvi sv. Augustina svake treće nedjelje, a u Pečuhu, inače, svake subote i nedjelje. U pečuhu izlazi i katolički list za Hrvate "Zornica", jedini katolički list za Hrvate u Madžarskoj, koji uređuje Milica Klaić-Taradija.

Pečuh, ne samo da se zna ponositi svojim darovima, nego zna i srce otvoriti, kad zatreba. U to su se uvjerali prognanici, njih desetak tisuća, iz Republike Hrvatske, koji su od svibnja 1991. počeli stizati ovdje, te iz Bosne i Hercegovine. Grad Pečuh ih je dostojno udomio; svi su oni našli utočište, toplinu i skrb u njemu i oko njega. U Pečuhu, od tada, za njih, djeluje Hrvatska katolička misija. Vodio ju je vlč. Bubalo. A za njihov su prihvati, još, posebno zaslužni Eva Filaković i vlč. Stjepan Zagorac, njezin ujak, dekan Pečuškog dekanata, inače 70-godišnjak, koji ima više od četrdeset godina svećeničkog staža. Za boravak izbjeglica oni su iznajmili udobnije prostore u Nijemetu, Salanti i drugim bosansko-hrvatskim selima u okolici Pečuha, te im dijelili obilato hranu, formirali "Caritas", "jer" kazali su mi, "nismo mogli gledati kako se teško snalaze u napuštenom logoru ruske vojske, gdje su bili smješteni".

SAN O VLASTITOJ TELEVIZIJI

Ako se u gradu Pečuhu gdje ima dosta Hrvata, sretnu dvoje pripadnika hrvatske nacionalne manjine, ovisno o pojedinačnim slučajevima, oni razgovaraju hrvatski. Fakultetski obrazovani ljudi to čine obvezno. A da bi mladi Hrvati imali mogućnost, ne samo razgovarati, nego se okupiti na jednom mjestu i pjevati na materinskom jeziku, bivši zagrebački studenti su prije nekoliko godina u Pečuhu organizirali svoje društvo. Mjesečno se sastaju najmanje jednom. Imaju svoj jednogodišnji plan, program.

Osim "Hrvatskog dana" 1. lipnja, svake se godine u okviru "Pečuških dana", tradicionalnog desetodnevnog festivala, od 12. do 22. rujna, organizira i "Dan Hrvata". Program se odvija po tradiciji, kako je to zamišljeno i počelo još prije više od jednog desetljeća: podjele se priznanja, plakete i povelje, zaslužnim pojedincima, gradskim ustanovama, udrugama, koje su primili i naši sunarodnjaci i njihove institucije, predstave se najnovije hrvatske knjige, prirede izložbe fotografija, slika, sajama, a nastavlja se svetom misom u Katedrali, druženjem hrvatskih folklorista i ljubitelja folklor, "Baranja" i "Tanac" na ljetnoj pozornici izvedu dvosatni program, sudjeluju zborovi iz Martinaca i Pečuha, a sa predstavama su dosad gostovala kazališta iz Republike Hrvatske, i društva iz Vrlike, Babine Grede, Travankuta, Žepča, "Napredak" iz Tuzle...

Novinarski je, zna se, poziv težak. Još teže je, žale se ovdje, biti manjinski novinar. A nekad je to bilo i opasno. No, Mišo Balaž, glavni i odgovorni urednik Hrvatske redakcije Madžarske televizije, koji je i predsjednik Društva hrvatskih novinara u Madžarskoj, i svi ovdašnji Hrvati sanjaju o budućnosti cjelodnevnog televizijskog programa na svom materinskom jeziku, kako bi sa 176 metara visokog televizijskog tornja na obližnjoj Mišini emitirali... u svijet odašiljali što više istine o sebi. "Na Televiziji su termini jasni", kaže on, "ali često se mijenjaju ljudi i njihove koncepcije ostaju nedorečene".

Zasad je, u skladu s nedavnim promjenama u Hrvatskoj, aktualizirana suradnja s matičnom domovinom kako bi ona postala uzajamnom, naime, da se i u Hrvatskoj prikazuju emisije o Hrvatima u Madžarskoj. "Tražimo", kaže

optimistično Balaž, "suradnju na temelju jednakopravnosti i uzajamnosti. Za to se prije svega suradnja HRT-a i MTV-a mora i formalno uobličiti, treba konkretizirati vidove suradnje, razmjenu programa. Sve se to odvijalo i dosad, ali neregularno, bez utvrđenih oblika. Slažem se s mišljenjem predsjednika Uprave Madžarske televizije, g. Petáka, koji je pozitivno usmjeren problemima naše nacionalne manjine, da mi imamo višestruku funkciju. Među ostalim, suradnja između dviju televizijskih kuća mogla bi se kanalizirati upravo posredstvom naše redakcije, za što smo mi spremni". "Trebamo sami sebi stvarati optimalne uvjete za rad", smatra Janja Horvat, predsjednica Odbora za medije i nakladništvo Zemaljske samouprave Hrvata u Madžarskoj. "Trebamo pokrenuti i dječje novine jer nam takav tisak nedostaje". "Ovo je osobito važno sada", naglašava dr. Mijo Karagić, predsjednik Zemaljske samouprave Hrvata u Madžarskoj, "jer sve što se radi treba se zapravo raditi za opstojnost Hrvata u Madžarskoj i zato je mišljenje naših ljudi jako važno".

TRAJNA SURADNJA DVAJU NARODA

Neobičnu potporu u tim njihovim nastojanjima, obećali su im pružiti sva trojica čelnih ljudi Hrvatske: predsjednik Republike Mesić, primivši njihovo izaslanstvo na najvišoj razini prigodom svoje inauguracije, te premijer Račan i predsjednik Sabora Tomčić koji su, nedugo zatim, boravili u Budimpešti, u zvaničnoj posjeti Madžarskoj s kojom žele ostvariti što tješnju uzajamnu suradnju.

Riječju, Hrvati Pečuha i Madžarske, uopće, pravilno su se postavili u svakom povijesnom trenutku pa tako i tijekom nedavnih demokratskih promjena u Hrvatskoj i Madžarskoj, i očuvali svoju srednjoeuropsku razinu. Stoga ne čudi što imaju izuzetan "image". Njih veoma cijene i poštuju kako pripadnici ostalih dvanaest nacionalnih manjina, tako i većinskoga vladajućeg naroda, najuglednija imena ove zemlje. Među njima i kompletna umjetnička i kazališna obitelj Péter Halászótha, recimo. Kao ravnatelj Pečuškog kazališta, on je, istaknuo mi je s ponosom čim smo se upoznali, bio jedan

od utemeljitelja Hrvatskog kazališta, posebno je nazočio ostvarivanju međukazališnih ostvarenja postavio i na madžarskom i na hrvatskom jeziku. Kao redatelj je gostovao u zagrebačkim kazalištima. Slijede ga njegova djeca: sin Laci, isto kazališni redatelj, kćerka Laura, kostimografinja, i zet László Bogossy, jedan od vodećih madžarskih redatelja, kao i više mlađih kolega redatelja, kao što su: Laszlo Bükösi, Lajos Kós, Zámás Balikó, Gábor Hajzer..., koji također režiraju u svim značajnim kazalištima u Madžarskoj. S pečuškim Hrvatima i njihovim kazalištem, primjerice, rado surađuje i takav jedan intelektualac kakav je 80-godišnji Árpád Göncz, već punih deset godina predsjednik njihove države, počasni doktor pet svjetskih sveučilišta (u Indianapolisu, Bruxellesu, New Delhiju, Connecticutu i Oxfordu), počasni predsjednik Saveza madžarskih književnika i Madžarske sekcije PEN-a, autor brojnih književnih djela, dobitnik ne samo madžarskih nego i prestižnih međunarodnih nagrada. U svakom slučaju, golem je njihov udio u prošlosti, naročito u školstvu, kulturi i umjetnosti grada podno Mečke, grada sa desecima nemjerljivo vrijednih spomenika kulture, sa 21 muzejom, galerijom, i četiri profesionalna kazališta, čak, između ostalog.

Zato nisam htio da ovaj osvrt na njih i njihove najvažnije institucije budu faktografska povjest, već kako to najstariji ovdašnji novinar Stipan Filaković voli reći, mozaik informacija, sidro bačeno u dubinu vremena.

Napokon, oprastajući se nakratko od njih i Pečuha, čini se kako je sve u ozračju ZOV-a najveće hrvatske pjesnikinje u Madžarskoj, pokojne Roze Vidaković (1922.-1981.), koji kao da se čuje i vidi u panonskom obzorju, a koji glasi:

*"Sve mirno, tiho. Čujte glas što zove?
U krilo majke, slušati čarobne bajke,
Što ih niste slušali kao djeca sitna,
Vi čeljad proganjana, bijedna,
Dušu vam htjeli oti.
Čujte glas što leti
I pokazuje putove nove?"*

(Svršetak)

EKSKLUZIVNO
od idućeg broja Hrvatski Glasnik objavljuje:
STO GODINA KRISTIJANA KREKOVIĆA
iz pera A. Cigeljevića

Prije jednog stoljeća, 28. veljače 1901., u Koprivni je rođen (na rijeci Bosni, između Doboja i Modriče), a u Tuzli proveo djetinjstvo i ranu mladost, i 1985. umro u Palmi de Mallorci - naš veliki i međunarodno priznati slikar Kristijan Kreković. U povodu stote obljetnice njegovog rođenja, u 10-ak nastavaka, Hrvatski Glasnik će donijeti najvažnije ulomke iz dokumentarne proze o njegovom životu i djelu, pod naslovom "Michelangelo iz Tuzle" autora Ante Cigeljevića, koja će u dogledno vrijeme izaći iz tiska u Zagrebu i na Zapadu. To je niz tematskih cjelina, koje obrađuju: posjet Krekoviću i njegovom muzeju u Palmi de Mallorci; Krekovićevo školovanje u Tuzli i izučavanje slikarskog zanata u Beču i Parizu; Krekovića kao dvorskog slikara na beogradskom, rumunjskom britanskom, švedskom i španjolskom dvoru; "Hrvatske kraljeve", Krekovićev ciklus posvećen domovini; "Inke", Krekovićevo životno djelo; "Exodus XX. stoljeća" i "Indijanka od 135 godina", Krekovićeve najvažnija pojedinačna djela; oproštaj s Krekovićem, te njegova zaostavština i donacija Republici Hrvatskoj; i napokon, razgovor s Krekovićevom udovicom, gospodom Zinom, koja i danas, u 90. godini svog života, živi u Palmi, u muzeju koji nosi Krekovićevo ime. Sve to bogato ilustrirano odgovarajućim i dragocjenim fotografijama Krekovića osobno i njegovih kapitalnih djela.

CVIJEĆE, SLIKE, DONACIJE, LJUBAV I DOBROTA

Supružnici Jadranka i Vlado MARIĆ, žive u tuzlanskom selu Husino, a u Živinicama i Tuzli su poznati kao vrsni cvjećari. Unazad sedam godina nametnuli su se organiziranjem Likovne kolonije "MARIĆ - HUSINO...", a u svibnju ove godine Tuzlu su darovali prvom revijom cvijeća koja je održana u holu Bosanskog kulturnog centra Tuzla i izazvalo rijetko viđenu pozornost

Bolji poznavatelji tuzlanskih događanja još preporučavaju dogovršine iz Narodnog kazališta. Naime glumac je u jednoj predstavi zaboravio repliku i kad je trebao odgovoriti gdje je kupio tako krasno cvijeće rekao je: "Pa zna se, u cvjećari "MARIĆ". Ova glumačka snalažljivost praćena je sa simpatijama, a što je još bolje nije ništa poremetila u daljem odvijanju predstave. Spomenuti detalj, kao i brojne priče o cvjećarima Marić, samo su dokaz da koje mjere su nam se ovi dragi i simpatični ljudi uvukli pod kožu i u naše živote. Ne samo da su to postigli radom, nego i darežljivošću. Rijetke su tuzlanske manifestacije i televizijske emisije koje ne krase cvjetni aranžmani sa oznakom "MARIĆ", a česte su i cvjetne donacije o kojima se ne priča i ne piše.

POČELO JE S OBITELJSKOM PROIZVODNOM

"Posao sa cvijećem samo započeli proizvodnjom u plasteniku, ispred našeg obiteljskog doma, ali smo od takvog načina rada morali odustati, jer su struja, ugalj i mazut postali toliko skupi da je isplativije uvoziti nego proizvoditi. Osim toga posao smo podobro proširili pa bi naš mali plastenik bio tek kap u moru. Međutim, u zakupljenom stakleniku Fabrike soli Tuzla održavamo uvezene lončanice, a i to je vrsta proizvodnje. No, pravo rješenje bi bilo da izgradimo svoj staklenik, negdje u blizini Termoelektrane Tuzla, jer je to najbolje radi izvora tople pare za grijanje" - ističe Vlado MARIĆ, naglašavajući da je dobio obećanje od načelnika Općine Tuzla mr. Selima BEŠLAGIĆA, da će mu biti osigurana lokacija za tu investiciju, kao i za podizanje botaničke bašte nadomak velike tuzlanske tržnice.

Najvjernija i najvrednija pratiteljica i suradnica u poslu g. Mariću je supruga Jadranka, koja se posebno iskazuje izradom cvjetnih aranžmana što imaju pravu - pravcatu umjetničku vrijednost. Uostalom, to je prije nekoliko godina potvrdio jedan od najboljih bosanskohercegovačkih redatelja Dino MUSTAFIĆ, prigodom cvjetnog aranžiranja scene u Bosanskom kulturnom centru, a proizašlo iz ruku gospođe Marić. Kada je već o umjetnosti riječ, onda je nezaobilazna i likovna umjetnost, jer je naša g. Marić postala prepoznatljiva i po specifičnom i originalnom likovnom stvaralaštvu, odnosno po slikanju špahtlom i grafičkim bojama na

kartonu. Nije joj strano ni ulje na platnu, ali je prvospomenuti stil njezina prepoznatljivost i daleko veći slikarski domet. Doduše, likovni kritičari, kojih Tuzla i nema, nisu adekvatno revalorizirali Jadrankino slikarstvo. Tim prije što uz kolegice i prijateljice Enisu PILAVDŽIĆ i Vesnu SEHIĆ, daje osnovnu boju tuzlanskoj slikarskoj sceni među ženama.

SLIKARSTVO JE JAČE OD MENE

"Teško mi je objasniti što je to što me uvuklo u ovu umjetnost. Slikam kada osjetim potrebu za tim, a ljubiteljima likovne umjetnosti i stručnjacima prepuštam da sve to ocjenjuju. Slikarstvo je nešto što je jače od mene. Slažem se sa onima koji su rekli i napisali, a među njima i "Hrvatski Glasnik", da moje slike preslikavaju moj karakter, moju dušu i moje nemire" - kratko govori gospođa Marić,

će mi ostati u najljepšoj i najdužoj uspomeni. Svi koji smo tada bili na okupu pokazali smo da u nama ima duše, ljudskosti i prijateljstva, koje je rat gotovo uništio. Tako je, eto, počelo, a do čega je sve stiglo, opet prepuštam da ocijene umjetnici koji su do sada gostovali na koloniji, ljubitelji umjetnosti i prijatelji koji su i Vladi i meni uvijek dragi gosti. Inače, bez Vladine pomoći, njegovog neograničenog razumijevanja i pomoći, ništa ne bi bilo" - dodaje gospođa Marić, naglašavajući da joj je sada najveći problem kako prikupiti novac za opremanje slika nastalih na svih sedam kolonija, jer planira organizirati veliku izložbu slika koje su u vlasništvu Likovne kolonije "Marić".

REVIJA CVIJEĆA

Uz slike i slikarstvo, priređivanje samostalnih i sudjelovanje na zajedničkim likovnim izložbama, te nezaobilazni posao sa cvijećem, od kojeg Marići žive i financiraju mnogo toga, u svibnju ove godine su pokazali da im je cvjećarstvo više od poduzetništva. Naime, u holu Bosanskog kulturnog centra, Tuzlacima su priredili blagdan za dušu i oči, odnosno organizirali su prvu reviju cvijeća. Došli su u Tuzlu prijatelji i poslovni suradnici iz Italije, Hrvatske, Nizozemske... pa pokazali i prikazali što vješte i umjetnički izverzirane ruke od cvijeća mogu napraviti. Ono što je prikazano i viđeno na ovoj jedinstvenoj i svojevrsnoj priredbi riječima se ne može adekvatno objasniti.

"Uuuu! Ta revija je moj hir. Vidjela sam nešto slično, ali mnogo bogatije, u Nizozemskoj i tada rekla sebi da ću tako nešto napraviti u Tuzli. Uzdah koji mi se oteo na početku ovog dijela priče najbolji je dokaz da sam tada zagrizla krupan zalogaj i da sam ga jedva progutala" - dodaje gospođa Marić.

S obzirom na to da nam Marići iz Husina nude podosta duhovnog bogatstva, da su uvijek spremni priteći u pomoć, čak i onima koji je ne traže, krajnje je vrijeme da se ovim vrijednim i plemenitim ljudima pomogne. Naime, ni revija cvijeća "Tuzla - 2001", ni Likovna kolonija "MARIĆ - HUSINO 2001" ne bi više smjeli biti briga samo Jadranke i Vlade MARIĆ. Ove manifestacije bi morale naći svoje mjesto u proračunima Vlade Tuzlanskog kantona, Općinskog vijeća Tuzla, Društva "Hrvatski dom", Hrvatskog kulturnog društva "Napredak"...! Tim prije što su Marići nebrojeno puta pokazali i dokazali da nisu sebični poduzetnici, nego osobe široke ruke koje podržavaju sve što je lijepo, plemenito i društveno korisno.

Napisao: Nikola J. IVANOVIĆ

Snimak:

Foto-dokumentacija obitelji Marić

HOTEL "STELLA" NEUM

Iz poplave turističkih ponuda za predstojeće ljetne odmore izdajamo i preporučujemo Hotel "Stellu" u Neumu. Razlog za to su dva detalja koji ovaj biser bosanskohercegovačkog mora izdajaju od ostalih. Naime, "Stella" je jedini klimatizirani hotel u Neumu, a u odlasku do plaže i povratku do hotela na raspolaganju je hotelska skalinada, odnosno stepenište, zaštićeno hladovinom, koje je više nego preporučljiva rekreacija za goste, od sedam do sedamdeset i sedam godina. Jedan gost iz Slovenije zapisao je: "da skalinade nema trebalo bi ju izmisliti". Osim toga usluga u "Stelli" je ponajbolja, a kuhinja, također, zaslužuje vrhunske ocjene.

Za one sa nešto dubljim džepom morski specijaliteti su nezaboravan užitek, a sve to se postiže zahvaljujući upornosti djelatnika ove turističko-ugostiteljske kuće u kojoj direktor Pero KONJEVOD i šefica marketinga Mirjana OBRADOVIĆ ne poznaju odrednicu koja glasi slobodan dan. Zato je i logičan reklamni slogan - "Stella" jednom, "Stella" uvijek!

Bili bismo zahvalni našim čitateljima da ovu preporuku "Hrvatskog Glasnika", posredstvom svojih turističkih agencija provjere i jave nam jesmo li u pravu.

ISPRAVAK IZ PROŠLOG BROJA

Na 23. stranici HG broj 91. potkrala se materijalna pogreška autora teksta "Hrvati u Tuzli - Hrvati Soli". Umjesto "Hrvati naseljavaju ovo područje od 13. stoljeća" treba pisati "HRVATI NASELJAVAJU OVO PODRUČJE 13. stoljeća".
UREDNIŠTVO

TUŽNO SJEĆANJE

ANTO (JOZO) TOMIĆ
05. 07. 1993.
05. 07. 2000.

S ljubavlju i tugom čuvamo uspomenu na tvoju dobrotu, jer voljeni ne umiru dok postoje oni koji ih vole.
Supruga Eva i sin Nikola.

TUŽNO SJEĆANJE

Dana, 16. lipnja 2000. godine navršila se godina dana od smrti našeg dragog JURE BANOVIĆA

Hvala ti za tvoju ljudskost, plemenitost i dobrotu.
Tvoji: Mira, Mime, Lucija

IN MEMORIAM

TUŽNO SJEĆANJE

ZDENKA DUŠEK
27. VII. 1996.
27. VII. 2000.

Tvoj dragi i plemeniti lik pun dobrote ostat će zauvijek u nama
Tvoji najmiliji

TUŽNO SJEĆANJE

26. srpnja 2000. godine navršava se pet godina od smrti našeg dragog supruga i oca

ILIJE ĐURIĆA

Tvoja plemenitost i dobrota zauvijek će ostati kao uspomena u našim srcima i mislima.
Toga dana nakon mise posjetit ćemo njegov grob i položiti cvijeće.
S ljubavlju i poštovanjem supruga i kćerke.

LJETO U ZAVALATICI

TKO ŽELI PRAVI ODMOR, NEKA IDE U ZAVALATICU, NA OTOKU KORČULA

Zavalatica - živopisna je uvala i turističko naselje, blage mediteranske klime, s komfornim vilama i apartmanima te modernim restoranima, uz ponudu ribljih specijaliteta. Smještaj komforan, uz svaku kuću postoji mogućnost parkirati automobil, u prodavaonicama bogata ponuda, cijene pristojne. Zavalatica je okružena mnoštvom malih uvalica s kristalno čistim morem, koje pružaju idealne mogućnosti za odmor, kupanje i vožnju sportskim čamcima. Poseban ugođaj pruža turistima susjedna uvala Žitna s bistrim modrim morem i čistom pješčanom plažom.

Mjesto Čara - slikovito vinogradarsko mjesto, od davnina je poznato po opojnosti čuvenog vina POŠIP. U mjestu dominira stari Kaštel iz 17. stoljeća i župna crkva sv. Petra sa znamenitom slikom Leonarda Bassana iz 16. stoljeća. Izuzetni raritet predstavlja izvođenje tradicionalne viteške igre KUMPANJA.

Ako ste stigli na otok Korčulu i u grad Korčulu, Zavalatica je blizu, vožnja ugodna autocestom. Izleti u Velu Luku i druga mjesta na otoku Korčuli. Dodite, sigurno ćete doći i sljedeće godine.

TUŽNO SJEĆANJE

MIRA NOVOSEL
24. VII. 1994.
27. VII. 2000.

U Tvom mirnom snu neka Te prate naše misli, ljubav i sjećanje.
Tvoji najmiliji

TUŽNO SJEĆANJE

3. srpnja 2000. godine navršilo se četrdeset tužnih godina od prerane smrti našeg dragog supruga, oca, svekra i djeda

IVANA (TOMO) VIDOVIĆA
03. 07. 1960.
03. 07. 2000.

S tugom velikom ljubavlju i ponosom sjećamo se Tvoje plemenitosti, dobrote i u našim srcima čuvamo uspomenu na Tvoj dragi lik.
TVOJJI: supruga Delfa, sinovi Tomo i Juro, snahe Nada i Katica, unučad Biljana, Dragana, Ivan i Goran.

A stylized illustration of a potted plant. The plant features three tulip-like flowers: one purple, one pink, and one orange. There are several long, green, pointed leaves. The plant is in a simple pot with a light-colored upper half and a darker lower half.

**Glasilo
Hrvatskog kulturnog društva
"Napredak" Župe Soli
List za kulturu i društvena
pitanja**

30 Hrvatski Glasnik, lipanj 2000.

Kodak

(+ + 387-75) BOSNIA & HERZEGOVINA, TUZLA
Marketing: 250-261, 250-262, 250263 <http://www.kameleon.delta.com.ba>
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio_kameleon@delta.com.ba

ključ
uspjeha

tuzlanska banka d.d.

Javno komunalno preduzeće
CENTRALNO GRIJANJE

TUZLA

Ul. Krečanska broj 1

75000 Tuzla

Bosna i Hercegovina

Tel: ++387 75 283 443

Fax: ++387 75 281 391

E-mail: cen.gri@bih.net.ba

PLIVA

PREDSTAVNIŠTVO SARAJEVO

Trg heroja 10, 71000 Sarajevo

Tel. ++ 387 71 65 11 33, 65 39 29

Fax. ++ 387 71 65 39 86

TUZLA
Salineatrans

Vrši usluge prijevoza putnika

Telefoni: Tuzla 239-438; 239-350

Zagreb 01-615-6911;

615-6906.

Tuzla
PEPEX

Tel./fax: 075/252 - 435

bosna
OSIGURANJE d.d.

SARAJEVO FILIJALA TUZLA

Direkcija: Hadži Bakirbega Tuzlića 3 (Korzo)

Tel./fax: 387 75 281 211, 281 212 • Direktor: 282 533

Filijala: Albina Herljevića 8 (Slatina)

Tel./fax: 387 75 283 248, 282 408 • Rukov.: 282 220

OBITELJSKI RADIO

98.7
FM

98.7
FM

VALENTINO

STUDIO TEL: ++387 86 (76) 750 500

MARKETING TEL/FAX: ++387 86 (76) 750 447

DAMM

D.O.O. PODUZEĆE ZA PROIZVODNJU, UNUTARNJU I VANJSKU TRGOVINU I USLUGE TUZLA

Tuzla, Rudarska 71

Tel: ++387 (0)75 282-620, 281-429

Fax: ++387 (0)75 282-071